Ազգ
Azg
14 ՄԱՐՏ 2008 ՈՒՐԲԱԹ 49 (3943)

Նոր նավարկություն

Արգելված գոտիներից հեռու

Երեկ հրապարակվեց Նախագահ Ռ. Քոչարյանի նոր հրամանագիրը մարտի 1-ի «Արտակարգ դրություն հայտարարելու մասին» հրամանագրի 4-րդ կետի 4-րդ ենթակետի փոփոխման վերաբերյալ, որով այսօրվանից լրատվությունը ձերբազատվում է «բացառապես պետական մարմինների պաշտոնական տեղեկատվության սահմաններից» եւ տեղափոխվում համեմատաբար ավելի ազատ պայմաններ, որտեղ արգելվում է «պետական ներքաղաքական հարցերի առնչությամբ ակնհայտ սուտ կամ իրավիճակը ապակայունացնող տեղեկատվության կամ առանց իրազեկման (աղբյուրի) միջոցառումների մասնակցության կոչեր» անելը: Մի արգելանք, որը ներկա պայմաններում բնական է: Մնում է իրազեկման, սուտ լինելը ստուգելու մեխանիզմը, որը, դժբախտաբար, չի նշվում հրամանագրում: Չի նշված այն մարմինը կամ գրասենյակը, որին պիտի դիմել լրատվամիջոցը տեղեկատվության ստուգությունը ստուգելու համար: Ինչեւէ: Այսօրվանից մի շարք թերթեր, որոնք լույս չէին տեսնում մարտի 4-ից ի վեր, վերստին կսկսեն հրատարակվել:

Հայաստանը դիլեմայի առաջ՝ երկրի անվտանգությունը կամ ...

Ղարաբաղյան հարցի կարգավորման բանակցությունների նոր վերսկսում Բուխարեստո՞ւմ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Հայաստանին մտահոգում է ինչպես սեփական ժողովրդի, այնպես էլ միջազգային հանրության վերաբերմունքը մարտի 1-ի իրադարձությունների ու հետագա զարգացումների առնչությամբ: Այս մասին երեկ հրավիրած ասուլիսում հայտարարեց Հայաստանի արտգործնախարար **Վարդան Օսկանյանը**: Մտահոգությունը հատկապես վերաբերում է սուտ լուրերի տարածմանը, մինչդեռ վերջին օրերին Հայաստան են այցելել տարբեր մակարդակի միջազգային կառույցների ներկայացուցիչներ՝ տեղում ծանոթանալու իրավիճակին:

Այդպիսի մի այցելություն էլ այս օրերին իրականացնում է Եվրոպայի խորհրդի մարդու իրավունքների հանձնակատար Թոմաս Համբերբերգը: Ըստ Օսկանյանի, Համբերբերգը, հանդիպելով երկրի ղեկավարությանը, այցելել է կալանավայրեր եւ հիվանդանոցներ եւ հանդիպել է ընդդիմության ներկայացուցիչներին: Իսկ թե ինչ եզրակացության կամ գնահատականի կհանգի մարդու իրավունքների հանձնակատարը Հայաստանում լինելուց հետո՝ կիմանանք ավելի ուշ:

Օսկանյանը տեղեկացրեց նաեւ, որ այսօր կլինի Վիեննայում, որտեղ, ինչպես տեղեկացրել է **«Ազգը»**, արդեն հանդիպում են ունեցել ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահները: Վիեննայում Օսկանյանը կհանդիպի ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներին, իսկ Ադրբեջանի ԱԳ նախարարի հետ հանդիպում չի լինի: Օսկանյանի ճշգրտմամբ, Էլմար Մամեդյարովին համանախագահները հավանաբար կհանդիպեն այլ վայրում:

Տես էջ 3

ՆՈՐ ՁԵՎԱՉԱՓ՝ ՀԱՆՐԱԶՐՈՒՅՑ

Վարչապետ, նորընտիր նախագահը երեկ պատասխանեց իրեն ուղղված մոտ 80 հարցի

Վարչապետ, նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանը երեկ պատասխանեց այն հարցերի մի մասին, որոնք նրան ուղղվել էին ինտերնետային կայքերի միջոցով: Շուրջ 3 հազար հարց է ուղղվել նրան: Հարցերը հիմնականում վերաբերում էին Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակին, արտաքին քաղաքականությանը, տնտեսությանը, սոցիալական եւ երիտասարդության խնդիրներին, մարտի 1-ի իրադարձությունների կազմակերպիչներին ու բոլոր մեղավորներին պատասխանատվության ենթարկելուն, կոռուպցիայի եւ մենաշնորհների դեմ պայքարին: Իրեն ուղղված բոլոր հարցադրումներին Սերժ Սարգսյանի պատասխանները փնտրեք բոլոր այն կայքերում, որոնցով դրանք հավաքագրվել են: **«Ազգը»** եւս վաղը կներկայացնի այդ հարցերի պատասխաններից ամենահետաքրքրականները, առայժմ անդրադառնանք դրանցից մի քանիսին:

Սուր հարցադրումների ու ականջ ծակող հարցերի վարչապետը սպասել էր, եւ դրանք եղան:

Մարտի 1-ին տեղի ունեցած իրադարձությունների համար նորընտիր նախագահը պատասխանատվություն զգո՞ւմ է. «Իհարկե, մենք չկարողացանք կանխել: Եվ եթե չկարողացանք կանխել՝ ուրեմն մեղք ունենք, ուրեմն մեղավոր ենք, բայց այսօր մեղքի աստիճանի մասին չէ, որ պետք է մտածենք, թեեւ դա էլ կարեւոր է, այլ պետք է մտածենք, թե ինչպե՞ս վերացնենք հետեւանքները ողբերգության»:

Համբերատա՞ր է արդյո՞ք նորընտիր նախագահն իր խղճի հետ. «Գիտեք, ես իմ խղճի հետ համբերատար եմ, բայց իմ խիղճը հանգիստ չէ: Որովհետեւ երկրում դրությունը լարված է, որովհետեւ շատ-շատ մարդիկ անկախ իրենց կամքից հակադրված են իրար, բայց ուզում եմ ասել, որ մեր երկրում կային մարդիկ, եւ հիմա էլ կան մարդիկ, որոնց խիղճը շատ հանգիստ է. օրինակ՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը մարտի 2-ի առավոտյան զանգահարում է մարդկանց եւ ասում, որ ինքը այդքան հանգիստ երբեք չէր քնել»:

Արդյո՞ք նաեւ իրավապահներին մեղադրանք չի ներկայացվելու, քանի որ մեր ոստիկանները դեռեւս չեն սովորել խաղաղ կերպով ցրել ցուցարարներին. «Նստացույցի մասնակիցներին կամ ցուցարարներին ցրելու հրաման կամ որոշում չի եղել: Եվ այն, ինչ հայտարարում է ոստիկանությունը, այն ինչ կհայտարարի դատախազը, այն, ինչ կպարզի քրեական գործի արդյունքում՝ բոլորիս համար պետք է հասկանալի լինի: Ոչ մի ցանկություն չունենք ինչ-որ բան թաքցնելու, մինչ այս պահը ես վստահ եմ, որ ոստիկանությունը գնացել է ոչ թե ցրելու, այլ հենց ստուգելու զենք-զինամթերքի առկայությունը: Եթե ոստիկանությունը գնար ցրելու, ապա ոստիկանությունը պարտավոր էր միջոցառումների մի ողջ շղթա նախատեսել: Եվ ոստիկանությունն անպայման պետք է մտածեր, չէ՞, որ կան ակտիվիստներ, որոնք կարող են այդ բանն այլ տեղ կատարել: Այսինքն՝ որեւէ ծերբակալություն չեղավ եւ ընդհանրապես անպատրաստ լինելն այդ դեպքերին բերեց նրան, որ տասնյակ ոստիկաններ վիրավորվեցին: Եթե ոստիկանությունը գնում էր ցրելու՝ ապա ինչո՞ւ առանց զենքի, ինչո՞ւ առանց հատուկ հանդերձանքի, առանց սաղավարտի, առանց վահանի, առանց ռետինե մահակների»: Հանրահավաքի մասնակիցների մասով. «Եթե բախման ցանկություն չլիներ, ապա չէին պատրաստի հատուկ գործիքներ», ասաց վարչապետը՝ նկատելով, որ եթե բախման ցանկություն չլիներ, ապա ոստիկաններին հնարավորություն կտային զենք ստուգելու: Եվ խոստացավ, որ քրեական գործի բոլոր նյութերը հետո հրապարակային են դառնալու: Բոլոր կազմակերպիչները ենթարկվելու են պատասխանատվության: Բացառո՞ւմ է արդյո՞ք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ երկխոսությունը. «Որ բեւեռացումը պետք է թուլացվի՝ դա միանշանակ է, ես երբեք դեմ չեմ եղել որեւէ երկխոսության, բայց բոլորիս էլ պարզ է, որ երկխոսությունը միշտ հասցեական է լինում՝ ո՞վ ում հետ. եթե Լ. Տեր-Պետրոսյանը շարունակելու է պնդել, որ ինքը 65 տոկոսով ընտրված նախագահ է, չի ընդունելու ՍԴ որոշումը, ինձ էլ համարելու է [illegible], ինչ երկխոսության մասին կարող է խոսք լինել»:

Գեներալ Մանվել Գրիգորյանի մասին. «Գեներալ Մանվել Գրիգորյանն իմ մարտական ընկերն է: Ավելին, նրա կինը՝ Նազիկը եւս մեզ հետ հավասար կռվում էր այն ժամանակ: Եվ ես երբեք չեմ փորձել Մ. Գրիգորյանին ներքաշել քաղաքականության մեջ: Եվ շատ-շատ ափսոսում եմ եւ ցավում եմ, որ նա չգիտեմ ինչից ելնելով, փորձեց մտնել քաղաքականություն եւ փորձ արեց չենթարկվել Գերագույն գլխավոր հրամանատարին: Ես կարծում եմ՝ պետք է հանգամանքները պարզվեն եւ խնդիրը պետք է լուծում ստանա»:

Մնացյալ հարցերի պատասխանների մասին՝ վաղը:

Մ. Խ.

Քոնդին ընդդեմ արտակարգ դրության

ԱՄՆ-ը դադարեցրել է մի շարք ծրագրերի իրականացումը Հայաստանում արտակարգ դրություն հաստատելու պատճառով, հայտարարել է ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Քոնդոլիզա Ռայսը: Մարտի 12-ին ելույթ ունենալով Կոնգրեսի հանձնաժողովներից մեկում, Ռայսը նշել է, որ «արտակարգ դրության պայմաններում մենք չենք կարող աշխատել»: Վերջինս նաեւ չի բացառել, որ արտակարգ դրության պատճառով կարող է «սառեցվել» նաեւ «Հազարամյակի մարտահրավերներ» ծրագիրը: Հիշեցնենք, որ արտակարգ դրությունը Հայաստանում գործելու է մինչեւ մարտի 20-ը, իսկ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի հայտարարություններից տպավորություն է ստեղծվում, որ ամերիկյան բոլոր ծրագրերը ցանկանում էին իրականացնել մինչեւ այդ օրը...

Մարդու իրավունքների վիճակը ԱՄՆ-ում

Չինաստանը հրապարակել է զեկույց՝ մեղադրելով ԱՄՆ-ին մարդու իրավունքների խախտման մեջ: Հաղորդվում է, որ 9-րդ տարին անընդմեջ Չինաստանի ԱԳՆ-ն հանդես է գալիս հատուկ զեկույցով, որում մեղադրել են ԱՄՆ-ի իշխանություններին բնակչության տնտեսական, սոցիալական, մշակութային եւ այլ իրավունքներ չտրամադրելու համար: Ըստ այդ զեկույցի, ամեն 8-րդ ամերիկացին ունեզուրկ է, բացի դրանից նշվում է, որ բռնարարքներով ուղեկցվող հանցագործությունների թվի աճը եւ տարածված կոռուպցիան ոտնահարում են մարդու իրավունքները ԱՄՆ-ում: Չինաստանում հրապարակված զեկույցում ԱՄՆ-ը մեղադրվում է նաեւ այլ երկրների ներքին գործերին միջամտելու եւ մարդու իրավունքների վիճակը գնահատելիս երկակի ստանդարտներ օգտագործելու մեջ:

Բրայզան ի պաշտպանություն Տեր-Պետրոսյանին

Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի Մեթյու Բրայզան հայտարարել է, որ եվրոմիության առաջարկը՝ միջազգային հետաքննություն կազմակերպել մարտի 1-ի իրադարձությունների կապակցությամբ, վայելում է ԱՄՆ-ի աջակցությունը: Բրայզան նաեւ իր զարմանքն է հայտնել հոգեբանական դիվերսիայի մասին Հայաստանի գլխավոր դատախազի հայտարարության կապակցությամբ եւ հայտարարել, որ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը լավ հռետոր է եւ կարող է ոգեւորել մարդկանց: ԵԱՀԿ Մինսկի համանախագահը նաեւ կոչ է արել դադարեցնել ընդդիմության ներկայացուցիչների ձերբակալությունները եւ վերադառնալ ժողովրդավարության այն շրջանին, որը կար մինչ ընտրությունները:

Ի վերջո կկառուցվեն Ջավախքի ճանապարհները

Մարտի 20-ին «Հազարամյակի մարտահրավերներ-Վրաստան» ծրագիրը կհայտարարի Սամցխե-Ջավախեթիում ճանապարհների վերականգնման նախագծի իրականացման մրցույթի հաղթողին: Մրցույթը հայտարարվել էր նախորդ 2007 թվականի հոկտեմբերին: Վերականգնման ենթակա ճանապարհների ընդհանուր ձգվածությունը կազմում է 235,3 կմ:

Հիշեցնենք, որ Ջավախքի ճանապարհներն արդեն մի քանի տասնամյակ անանցանելի են սովորական տրանսպորտային միջոցների համար: Տարածաշրջանի շատ գյուղերի համար հաղորդակցության հիմնական միջոցը ծանր տեխնիկական պարամետրեր ունեցող ավտոմեքենաներն են, իսկ Ջավախքի համար սովորական դարձած 7-8 ամիս տեւող ձմռան եւ ցեխոտ գարնան ու աշնան ընթացքում մարդիկ մնում են թրթուրավոր տեխնիկայի հույսին:

Ա. Հ.

Կարդացեք մեր վաղվա մշակութային հավելվածում

Մեկ շաբաթյա բացթողումից հետո վաղը լույս կտեսնի «Ազգի» մշակութային երկշաբաթյա պարբերականությամբ հավելվածը: Այս համարում ամփոփվում են բանավեճը Հովիկ Քոչար-Նաիրի Զարյան գրքի գործունեության գնահատականների շուրջ, մասնակցությամբ գրականագետ Վազգեն Գաբրիելյանի եւ Ղուկաս Գասպարյանի: Անահիտ Պողոսյան-Դարբինյանը կբացահայտի, թե ինչպես է վերծանել Տիգրան Չուխաճյանի «Արիֆը» օպերետը, Լեւոն Սարգսյանը կպարզի գրական հայերենի աղավաղման վերաբերյալ մտահոգությունները, Գերմանիայից Անահիտ Հովսեփյանը կներկայացնի Դյուսելդորֆում ապրող պատվական մի հայի՝ Ցոլակ Տեր-Հարությունյանին, Ռուզան Պողոսյանը կպատմի իսրայելցի ժամանակակից գրող Ամոս Օզի հայացքների մասին, մինչ գրականագետ-արվեստաբան Յուրի Խաչատրյանը խորամուխ կլինի Փարիզում վերջերս մահացած գեղանկարիչ Վազգեն Ավանեսյանի արվեստի «անտեսանելի» ոլորտներում:

Ձեռնպահ մնալ երկակի ստանդարտներից

Կոսովոյի խորհրդարանի կողմից փետրվարի 17-ին ընդունված անկախության հռչակագրի առնչությամբ ԼՂՀ Ազգային ժողովի պատգամավորական խմբակցությունները հանդես են եկել հայտարարությամբ, որում պաշտպանելով ազգերի ինքնորոշման իրավունքը, ողջունելով միջազգային հանրության կեցվածքը Կոսովոյի բնակչության մեծամասնության մարդկային եւ քաղաքացիական իրավունքների հարգման հարցում, միեւնույն ժամանակ արձանագրելով, որ Լեռնային Ղարաբաղի տեղաբնակ հայ բնակչության նկատմամբ Ադրբեջանի իշխանությունները տասնամյակներ շարունակ հետեւողականորեն իրականացրել են խտրականության, քաղաքացիական իրավունքների սահմանափակման, էթնիկ զտումների եւ բռնատեղահանման քաղաքականություն, ինչի աղետալի հետեւանքները հնարավոր է եղել կանխել բացառապես կազմակերպված ինքնապաշտպանության միջոցով՝ աշխարհի երկրների խորհրդարաններին կոչ են անում հետեւողական լինել ազգերի ինքնորոշման իրավունքի հիման վրա կազմավորված պետությունների ճանաչման հարցում՝ ձեռնպահ մնալով երկակի ստանդարտներից:

Հայտարարության հեղինակները գտնում են, որ խախտելով ուժի ու ժողովուրդների նկատմամբ միջազգայնորեն ընդունելի նորմերը, խորհրդային Միության փլուզումից հետո Ադրբեջանը կորցրել էր Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ պետական իշխանություն իրականացնելու իրավական եւ բարոյական բոլոր հիմքերը: Նրանք ափսոսանք են հայտնում հակամարտության ընթացքում եւ հատկապես զինված դիմակայության փուլում մարդկային կորուստների ու զրկանքների առթիվ եւ հույս են հայտնում, որ բանակցությունների միջոցով կարելի է հասնել կողմերի համար փոխընդունելի այնպիսի լուծման, որը կերաշխավորի Լեռնային Ղարաբաղի ազատ ինքնորոշման փաստի միջազգային ճանաչումը:

Հայտարարությունը ստորագրել են ԼՂՀ ԱԺ «Ժողովրդավարություն», «Հայրենիք» եւ «ՀՅԴ-Շարժում-88» պատգամավորական խմբակցությունների ղեկավարները:

Կ. ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Անցուդարձ

Կոսովոյի նախադեպի կիրառելիությունը

Տարբեր մեկնաբանություններ ու գնահատականներ

Ռազմավարական եւ ազգային հետազոտությունների հայկական կենտրոնը մի շարք խաղաղական ուժերի ու դեմքերի երեկ հրավիրել էր սեմինար-քննարկման՝ «Կոսովոյի նախադեպը. կիրառելի՞ է Արցախի դեպքում» թեմայի շրջանակներում: Քննարկմանը ներկա ԱԺ պատգամավոր, «Ժառանգություն» խմբակցության ղեկավար **Ստեփան Սաֆարյանը** փորձագիտական գնահատական տալով Կոսովոյում ստեղծված իրավիճակին, նշեց, որ հարցը բազմաձեւ խաղախական է. «Միջազգային իրավունքն է կանոնակարգում որեւէ երկրի ճանաչման գործընթացը: Ուզում եմ հղում կատարել պետության ճանաչման հիմնական չափանիշներին: Առաջին չափանիշը՝ տվյալ պետությունը կամ պետականանման միավորումը՝ դե ֆակտո պետությունը, պետք է ունենա պաշտպանվող տարածք, տարածքում լինի իշխանություն, որի հետ կապված է երկրորդ խնդիրը՝ իշխանությունների կողմից օրինական վերահսկվող տարածք, որը ի վիճակի է ապահովելու այդ տարածքի ապահովությունը: Հաջորդ չափանիշը մշտական բնակչությունն է: Մյուսը, տվյալ պետականանման միավորման՝ դե ֆակտո պետության միջազգային հարաբերություններին մեջ մտնելն է: Կոսովոյի անկախացման գործընթացում երկու միտում կա՝ իբրեւ պետականանման մի միավորում, որը կառուցողականորեն պատրաստակամություն հայտնեց մասնակցելու խնդրի խաղաղ բանակցային կարգավորմանը, որը տեւեց տարիներ շարունակ: Հետո գործեց հետեւյալ մոդելը՝ միջազգային հանրությունը դիտարկելով կողմերի վարքագիծը՝ գնահատեց տրամաբանական կամ անտրամաբանական: Կոսովոն ցույց տվեց, որ պատրաստ է բանակցային գործընթացների: Ինքը մասնակցել է այդ բանակցություններին, սակայն գնահատականները, որոնք ըստ էության տվեցին, առավելապես վերագրվեցին Սերբիային»:

ԼՂՀ նախկին արտգործնախարար **Արման Մելիքյանն** իր հերթին նշեց, որ Աբխազիայի, Ղարաբաղի, Կոսովոյի խնդիրները միջազգային շահերի տեսակետից տարբերություն ունեն. «Հայաստանն առաջին հերթին պետք է ճանաչի նախ Ղարաբաղի անկախությունը, ոչ թե ինքնորոշվելու իրավունքը. ինքնորոշվելու իրավունքը Ղարաբաղի ժողովուրդը վաղուց արդեն իրականացրել է: Մեր ընդդիմադիրներն էլ ասում են՝ ինչո՞ւ ճանաչվի, եթե անգամ Հայաստանը չի ճանաչում Լեռնային Ղարաբաղի անկախությունը: Կոսովոյի դեպքը մեզ հնարավորություն է տալիս միջազգային իրավունքի տեսանկյունից հիմնավորելու մեր մոտեցումը: Այս ուղղությամբ էլ պետք է շարժվի Ղարաբաղը: Լեռնային Ղարաբաղի հարցով 20 տարի չենք կարողանում պարզել՝ անկա՞խ է, թե՞ Հայաստանի մաս է: Միանշանակ է, որ անկախ է, որն ունի իր այսօրվա սահմանները: Ղարաբաղը անկախ ինքնիշխան պետություն է, որը համանման իրավունքով, ինչպես ժամանակակից Ադրբեջանը, գտնվել է խորհրդային Ադրբեջանի տարածքում: Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը իր խնդիրներն ունի Ադրբեջանի հետ, Հայաստանը իր խնդիրները ունի Ադրբեջանի հետ: Այս առումով՝ երեք կողմերն էլ իրար հետ խոսելու բան ունեն»:

Շավարշ Քոչարյան. «91-ի օգոստոսի 30-ին Ադրբեջանը խորհրդարանի մակարդակով հռչակում է իր անկախությունը: Երբ օգոստոսի 30-ին Ադրբեջանը հռչակեց իրեն անկախ, Ղարաբաղի Գերագույն խորհուրդը հռչակում է իրեն հանրապետություն: Նախկին ադրբեջանական ԽՍՀ տարածքում երկու իրավահավասար անկախ պետություն ձեւավորվեցին:

Համեմատենք Կոսովոն եւ Ղարաբաղը հետեւյալ տեսանկյունից: Իրեն պաշտպանելու ունակությունը Ղարաբաղը իրականացրել է ինքնուրույն՝ հիարկե Հայաստանի աջակցությամբ: Կոսովոյի դեպքում խաղաղապահ ուժերն են դրանք կատարել: Հաջորդ հանգամանքը. երկրի կառավարումը Ղարաբաղում կայացած է անցերի ձեւով՝ պարբերաբար անցկացվող ընտրություններ՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, նախագահի: Բանակն էլ գտնվում է խաղաղացիական վերահսկողության տակ: Իսկ Կոսովոյում երկրի կառավարումը, բանակի դերը իրականացնում են արտաքին ուժերը: Ղարաբաղն ինքնուրույն է ապահովում իր ինքնաֆինանսավորումը: Բայց կա մի հանգամանք, որ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը ՀՀ-ից սպառում է դոտացիա: Այս հանգամանքը խոսում է այն մասին, որ Ղարաբաղը ինքնուրույն է ամբողջովին: Կոսովոյի ժողովրդավարական ցուցանիշը 5,36-է, իսկ Հայաստանը այդ տեսակետից ավելի դեմոկրատական է: Ադրբեջանը վերջին ցուցանիշներով դարձել է բռնապետություն: Ղարաբաղն ավելի ժողովրդավարական է, քան Ադրբեջանը: Այստեղ մենք ունենք առավելություն: Մեզ մոտ կոնֆլիկտը Ղարաբաղ եւ Ադրբեջան է: Լեռնային Ղարաբաղի խնդիրը, ինչպես նաեւ կարգավորման խնդիրը, երբեք չպետք է լինի Հայաստանի քննարկման առարկա»:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏԻՑ ՀԵՏՈ

Ինչ է նախատեսվում ՏՏ ոլորտում 2008-ին

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացման ծրագիրը եւ 2008-ի միջոցառումները երեկ լրագրողներին ներկայացրեց առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար **Ներսես Երիցյանը**: Խոսելով կառավարության հաստատած այդ փաստաթղթի մասին, նախարարը հայտնեց, որ այս տարվա բյուջեով ծրագրով նախատեսված միջոցառումների համար հատկացված է 100 մլն դրամ, եւ այն միջոցառումները, որոնք պետք է ֆինանսավորվեն այդ գումարով:

Այդ միջոցառումներն են տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտի հետազոտությունների ֆինանսավորումը, ներկա վիճակի վերլուծությունը, Հայաստանում ցուցահանդեսների կազմակերպումը, ինչպես, օրինակ, «Դիջիտեկը», ոլորտի հայաստանյան ընկերությունների ավելի ակտիվ մասնակցությունը միջազգային ցուցահանդեսներին, Հայաստանում անցկացվող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների միամսյակը, ծրագրավորման մրցույթի անցկացումը, կրտսեր լավագույն ծրագրավորողն ու լավագույն ծրագրային փաթեթը, վերազգային ընկերությունների՝ «Մայքրոսոֆթ», «Սանմայկրոսիստեմս» եւ ՄԱԿ-ի ՏՏ գլոբալ երիտասարդական կենտրոնի հետ համատեղ ծրագրերը, միջազգային փորձի կոնկրետ դրսեւորումների ներկայացումը: Ներսես Երիցյանը մասնավորապես նշեց Ֆինլանդիայի եւ Սինգապուրի փորձին ծանոթանալու մասին: Նա նաեւ ասաց, որ վերոնշյալ բոլոր ծրագրերը պետությունը մասամբ է ֆինանսավորելու, մնացածը դա անելու է մասնավոր հատվածը:

Ա. Մ.

Նախադպրոցական համակարգի բարեփոխումները կսկսվեն Ախուրյանից եւ Սպիտակից

Կառավարության երեկ ընդունած կրթության բարեփոխումների 2008-2015 թթ. ռազմավարական ծրագրին ու նախադպրոցական կրթության բարեփոխումների փորձնական ծրագրին անդրադարձավ կրթության եւ գիտության նախարար **Լեւոն Մկրտչյանը**: Ըստ նախարարի, ռազմավարական ծրագրի հիմնական նպատակը նախադպրոցական կրթության ծառայությունների որակի եւ մատչելիության բարելավումն է, հատուկ ուշադրություն դարձնելով սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաների նախադպրոցական կրթության մեջ ընդգրկման ավելացմանը: Ինչ վերաբերում է նախադպրոցական կրթության բարեփոխումների ծրագրի ներդրման փորձնական փուլին, ապա դա կսկսվի իրականացվել երկու՝ Շիրակի եւ Լոռու մարզերի համապատասխանաբար Ախուրյանի եւ Սպիտակի տարածաշրջաններում: Այստեղ նախադպրոցական կրթության վիճակն անմխիթար է:

Փորձնական ծրագրով առաջարկվում է 5-6 տարեկանների նախադպրոցական կրթական ծրագրի իրականացման 3 մոդել՝ 3 ամսվա, 6 ամսվա եւ 1 տարվա տեւողությամբ ծրագրերով, որոնք կիրականացվեն նախադպրոցական հաստատություններում, հանրակրթական դպրոցներում կամ այլ կրթամշակութային հաստատություններում: Մինչեւ 2015-ը, ըստ Լեւոն Մկրտչյանի, Հայաստանում այդ տարիքի բոլոր երեխաները պետք է ընդգրկվեն նախադպրոցական կրթության մեջ:

Ներկայացնելով վիճակն այս ոլորտում, կրթության եւ գիտության նախարարը հայտնեց, որ այն կտրուկ անկում է ապրել 90-ականներին, երբ մանկապարտեզներում 1992-ին ընդգրկված 122 հազար երեխաներից 1998-ին մնացել էին 56 հազարը: Այժմ գործող պետական եւ ոչ պետական 623 մանկապարտեզներում ընդգրկված են 47 հազար երեխաներ, որոնց մեծ մասը սակայն քաղաքներում բնակվող երեխաներն են: Գյուղական բնակավայրերի երեխաների նախադպրոցական ընդգրկվածությունը խթանելու նպատակով էլ, Լեւոն Մկրտչյանի հավաստիացմամբ, փորձնական ծրագրում ընդգրկվել են գյուղական բնակավայրեր, այլ ոչ թե մայրաքաղաքը:

Ա. Մ.

Մեզ՝ անմեղներիս ու մեղավորներիս

Տեսնես որտե՞ղ է սկսվում, որտե՞ղ ավարտվում ժողովուրդը: Անպատասխան այս հարցը վերջին օրերին այնքան հաճախ պատասխաններ ստացավ, որ, վախենամ, մեծապես մնա այդպիսին՝ անպատասխան: Հստակ գիծ գծվեց: Ղռանից այս ու այն կողմ տեղավորվեց ժողովուրդն ու ոչ ժողովուրդը: Եվ դա արվեց այնքան անճկուն, որ հավատ, վստահություն չներշնչեց: Հրճվալից ով առնել-կնելու տարածք ունեցավ՝ երթուղային տաքսուց մինչեւ հեռուստաեթեր ու հրապարակ, պնդեց. «Ժողովուրդն իմաստուն է, ժողովուրդը կտա ամեն հարցի պատասխանն ու այդ պատասխանի գնահատականը»:

Մի հարցնող լինի, թե որտեղի՞ց այդ վստահությունը, ինչ՞ հույսով են ժողովրդից պատասխաններ ակնկալում: Չէ, վստահաբար սխալ է ասել, թե այնտեղ՝ իշխանականում ու ոչ իշխանական վերեւներում ակնկալում են ժողովրդից որեւէ հարց ու պատասխան լսել՝ պարզապես ծածկում են, թե կա այդ կարեւորության գիտակցումը: Այլապես ինչպես բացատրել այլընտրանքի ակնկալիք ունեցող մարդկանց այդչափ հեշտ ամբոխանալը: Հասարակության լսվածության խնդիրն այնքան անկախ թողնվեց, որ գոնե լրագրության 10 տարիներին մերժելի անձը, առանձնապես ասելիք չունենալով հանդերձ, ունկնդիր ունեցավ՝ եթե ոչ հանուն, ապա գոնե ընդդեմ:

Գծած գծից այս ու այն կողմ դասդասվեցին հասարակության բոլոր շերտերը՝ եղած-չեղած բանվորից մինչեւ կամակատար կամ մտածող շինովնիկ ու մտավորական: Ամեն քեռ իր բանակի համալրման մուլտչով տարված՝ չնկատեց, որ հեղինակում է առանց այն էլ տեղայնացված... լոր սլող, առանձնապես ոչ միասնական հասարակության երկատումը: Այս պայմաններում ավելորդ է անգամ խոսել հասարակական կարծիքից: Այդ ինչ հավասարակշռությամբ կամ հեռատեսությամբ պիտի ձեւավորվեր ու դրսեւորվեր այն, երբ ամբոխանալու ավելի քիչ հավանականություն ունեցող մտավորականությունն ուղղակի շարունակաբար լռեց կամ իրեն դիտարկեց որպես անհատ, որը «ես»-ից այն կողմ նայել-տեսնելու խնդիր չունի, բայց որեւէ առիթով ասված խոսքն սկսում ու ավարտում է ժողովրդի իմաստնությունից, երջանկացումից, հեռատեսությունից ու արդարամտությունից... ծամծմելով:

Մյուս կողմից, էլ ի՞նչ անի մտավորականը, որն առանձնակի պահանջված տեսակ չէ մեր հասարակությունում, ու թե գտել է իր երկրում քիչ թե շատ արժանապատիվ ապրելու տեղը, ապա արդեն մեծ գործ է արել՝ համայն երախտագիտության արժանի: Ի՞նչ անի նա, ով գծի որեւէ կողմում չի ուզում տեղավորվել, եւ անհրաժեշտ է համարում սեւ ու սպիտակից, առավելագույնից ու նվազագույնից տարբեր մի բան էլ տեսնել իր երկրում: Հասարակության հենց այդ մասին պատկանողներից եմ, որոնք, ի դեպ, քիչ չեն, եւ ամենեւին չեմ ցանկանում իմ եզրի առաջ տեսնել այս հսկայ գծագրության տրամաբանության շրջանակներում: Բավական չէ՞ երկիրը տանել «ես եմ, դու ես ու էլ ոչ ոք» մանտրահով, բավական չէ՞ երրորդի բացառման գաղափարով ապրել-գործելը, ի վերջո հենց դա քերեց իրական այլընտրանքի փոշիացմանն ու մերժելի անձի հրապարակ դուրս գալու վտանգավոր համարձակությանը:

Կասենք խաղաղացիական հասարակությունն է, որ կարող է կոչվել ժողովուրդ ու կբացատրենք, թե ամբոխանալու ավելի քիչ հավանականություն ունի, բայց սա էլ խոցելի մոտեցում է: Տեսանք, չէ՞, Ֆրանսիայում, Իսպանիայում... կատարվածը, որ լուծման չէր տանում: Ամեն դեպքում ինչ-որ բան ակնհայտորեն այն չէ ոչ միայն մեր երկրում: Թերեւս մենք առավել սթափ լինելու անհրաժեշտությունը միշտ զգայինք, բայց ոչ՝ կարծածի՞ս գտնվեցինք, անտարբե՞ր, թե՞ ուղղակի կառավարելի՝ առավել հուսալ կյանքս որոշակի ժամանակ առաջ: Իսկ այժմ փաստ է մտավորականությունն ու ամբողջային հասկացությունների դրսեւորվածությունը, երեւի միշտ գոհ լինենք, որ չափին առավելագույնը չէ:

ՆՈՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 18-րդ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@arg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ / հեռ 529221
Համակարգչային (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգչային ծառայություն / հեռ 582483
Ընդհանուր բաժանորդային ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային ձեւավորում
«Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի ամբողջական թե մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսությամբ առանց խմբագրության գրավոր համաձայնության խստիվ արգելվում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրավունքի մասին օրենքի
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
Գ տառով լույս տեսնող նյութերը գովազդային են, որոնց բովանդակության համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Արգելանքը չի նպաստում հասարակության բեւեռացվածության վերացմանը

Շատերն են այսօր համարում, որ պաշտոնական անվանված տեղեկատվությունը միակողմանի է, մանավանդ որ բնակչության զգալի մասի համար փակ են նաեւ շատ ինտերնետային կայքեր: Միակողմանի բառի մեջ նախ եւ առաջ տեղեկատվության պակասն է տեղավորվում, իսկ սա չի կարող նպաստել բեւեռացման լիցքաթափմանը: Ընդհանրապես՝ տեղեկատվության պակասի գործած ավերը կարելի է համեմատել տարբեր զինատեսակների գործողության ուժի հետ: Լուրով չզինված մարդը հակված է հավատալու ամեն տեսակ լեգենդի, այս կամ այն չստուգված լուրը հալած յուղի տեղ ընդունելու, ըստ դրա՝ ոչ ադեկվատ գործելու: Դրա համար են ասում՝ իրազեկ լինելը մարդու զենքն ու հարստությունն են: Փաստորեն արտակարգ դրության մասին Հայաստանի նախագահի՝ «պաշտոնական տեղեկատվության սահմաններում» արգելանքն արդեն երկսայրի սուր էր դառնում, եւ նախագահ Քոչարյանը, զգալով դրա պատճառած անհարմարությունները՝ երեկ մեղմեց ԶԼՄ-ներին եւ քաղաքական միավորներին հասցեագրված կետերը: Մանավանդ՝ այս օրերին հաճախ էինք ականատես լինում տարբեր օղակների ինքնագործունեությանը՝ արգելանքի շրջանակը սահմանվածից ավելի նեղացնելու: Օրինակ՝ զոհված սպա Համլետ Թադեւոսյանի ընտանիքին հանդիպելու համար, եթե ես լինեի մեր ոստիկանության ներկայացուցիչներին, պետք է թույլտվություն սպասեի ոստիկանության պատասխանատուներից. սա, հասկանալի է, ինքնին, որ ապրում է: Թե ինչպես էին աշխատում պաշտոնական տեղեկատվության հիմնական տարածող հեռուստաընկերությունները՝ էլ ավելի նեղացնելով առանց այն էլ պաշտոնական խողովակից հայտնվող տեղեկատվության շրջանակը՝ այդ մասին արտակարգ դրության մասին հայտարարությունը հանելուց հետո արժե կունենանք խոսելու: Մի բան փաստ է, որ անգամ Ղարաբաղյան պատերազմի օրերին, երբ խիստ պետական գաղտնիք հրապարակելու վտանգն ամեն պահի էր, ԶԼՄ-ներին երբեք չի պարտադրվել պետական եւ ներքաղաքական հարցերի առնչությամբ հրապարակումներն իրականացնել բացառապես պետական մարմինների պաշտոնական տեղեկատվության սահմաններում, անգամ սահմանային իրադրությունը լրագրողը մեկնում եւ լուսաբանում էր սեփական աղբյուրներով (տեղերից հեղինակը Արծվաշենի անկման ողբերգական պահին եղել է այնտեղ եւ պատրաստել հեռուստառեպորտաժ, որին մեր պաշտոնյա այրերի կեսից ավելին համաձայն չէին, բայց այդ պահին այդ էր իրականությունը, եւ այն չներկայացնելով՝ հետագայում այլ բարդությունների առջեւ կկանգնեին). այսինքն՝ շատ բան մնում էր լրատվամիջոցի ու լրագրողի պատասխանատվությանը: Ուրիշ բան, որ կային օղակներ, որոնք, այնուամենայնիվ, անտես մի ձեռքով վերահսկում էին այդ ամենը: Բայց այն ժամանակ պատերազմ էր: Իսկ այս պահին, երբ հասարակությունը սարսափելի բեւեռացված է, անգամ տեղի ունեցածից հետո հասկանալի արտակարգ դրության պայմաններում, լիարժեք իրազեկում ապահովել պետք է: Լիարժեք տեղեկատվության տրամադրման դրական եւ բարերար ազդեցությունն անհամեմատելի է այն ավերի հետ, որ հասարակությանը հոգեբանորեն բերում է ամեն մի արգելանք: Լավ է, որ երկրի նախագահն ընդունեց, թե տեղեկատվության սահմանափակումն ավելի կարող է լարել առանց այն էլ ոչ հեշտ իրավիճակը: Առայժմ ուժը կորցրած է ճանաչվել առանց պետական մարմինների թույլտվության՝ թռուցիկների եւ այլ ձեւով քաղաքական քարոզչության իրականացման արգելումը, այլ խոսքով՝ առանց թույլտվության կարելի է թռուցիկներ տարածել եւ այլ ձեւերով քաղաքական քարոզչություն իրականացնել: Հիմի լեւոնական CD-ների տարածումը դու տես: Բայց մյուս կողմից՝ «միայն պաշտոնական տեղեկատվության սահմաններում» արգելանքն ստացել է այսպիսի տեսք. ԶԼՄ-ները չեն կարող պետական եւ ներքաղաքական հարցերի առնչությամբ ակնհայտ սուտ կամ իրավիճակը ապակայունացնող տեղեկատվություն կամ ապօրինի միջոցառումների մասնակցության կոչեր հրապարակել եւ տարածել, ընդ որում՝ դրա մեջ մտնում է նաեւ նման տեղեկատվությունն ու կոչերը որեւէ այլ եղանակով եւ ձեւով հրապարակելու եւ տարածելու արգելանքը: Ուրեմն այս 6 օրը, մինչեւ արտակարգ դրության ավարտը, լրագրողները սահմանադրությունն ու տարբեր օրենսգրքերը պայուսակներում կամ թեւատակերին պետք է ման գան՝ ամեն նյութ պատրաստելիս պարզելու համար. ա) հատկապես ո՞ր կարգի տեղեկատվությունն է ապակայունացնող, բ) ո՞վ պետք է որոշի, թե այս կամ այն տեղեկատվությունը ապակայունացնո՞ղ է, սո՞ւտ է, թե՞ ոչ, գ) ինչ է նշանակում այլ եղանակ. օրինակ, երկու անձանց՝ քաղաքական գործիչների, լրագրողների, սովորական մարդկանց բանավոր զրույցը, որով միմյանց ինչ-որ լուր են հաղորդում, այլ եղանակով տեղեկատվության տարածո՞ւմ է, թե խոսքը վերաբերում է միայն Տեր-Պետրոսյանի CD-ներին, եւ ո՞վ պետք է արգելի այդ եղանակով լուր տարածելը:

Հասարակության բեւեռացումը վերացնելու, հասարակությունը լուրայիններին եւ թեւավորներին չբաժանելու համար իշխանությունները պետք է նախ վերականգնեն հասարակության այն մասի վստահությունը, որը դժգոհ էր իր ապրելակերպից ու հենց դրա համար էր գնում հանրահավաքների՝ անգամ լեւոնական չլինելով: Դրա համար թիվ մեկ քայլը տարբեր տեսակետներ, տարբեր կարծիքներ լսելն է հասկացողությամբ, լիարժեք իրազեկումն է: Սա ավելի կենդանացնի միջավայրը, քան արգելանքը: Հուսով ենք, որ արտակարգ դրությունը միջանկյալ չի գրանցի՝ ինչպես որ մինչեւ այսօր է, եւ մարտի 21-ին կվերջանի բոլոր գործող լրատվամիջոցներով մեր Հայաստանում:

ՄԱՐԻԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հ.Գ. Երեկ մենք ներկայացնելով նորընտիր նախագահի երդմնակալության օրվա եւ դրան հաջորդող քայլերի իրավական հիմքերը՝ խոսել էինք նաեւ ԸՕ-ի մի հոդվածի մասին, որով ռազմական կամ արտակարգ դրության ավարտից հետո 40-րդ օրը անցկացվում է հանրապետության նախագահի ընտրություն՝ արտահերթ ընտրության համար ընտրական օրենսգրքով սահմանված կարգով: Բայց նաեւ նշել էինք, որ խոսքն առկա 20-օրյա արտակարգ դրությանը չի վերաբերում, եթե միայն, Աստված մի արասցե, այդ արտակարգ դրությունը չերկարաձգվի: Մեր նրբանկատ ընթերցողներից մեկի զանգը մեզ հուշեց, որ միտքը չէր ընկալվել՝ ինչից դեռ լավ նյութում զուտ լրագրողական ընթացքով: Նորից պարզաբանենք, որ նկարագրված իրավիճակը վերաբերում է ոչ թե այժմ առկա արտակարգ դրության կետերին, այլ տարբեր պատճառներով հանրապետության նախագահի պաշտոնը թափուր մնալու դեպքում նշանակված արտահերթ ընտրության դեպքին: Իսկապես՝ նյութը պարզ է, ամեն տպագրված խոսք կարող է ոչ այնպես ընկալվել...

ԾՐԱԳԻՐ

Այսօր

- ժամը 12.00-ին «Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է ռեժիսոր Յուրի Սուլաղյանը: Վերջինս պատրաստել է «Քիքլիս» մուլտիպլիկացիոն ֆիլմը՝ նվիրված Վիլյամ Սարոյանի 100-ամյակին: Հյուրը կխոսի անիմացիոն ֆիլմարտադրության խնդիրների մասին:
- Նույն ժամին «Հայացք» մամուլի ակումբի հյուրն է քաղաքագետ Լեւոն Մելիք-Շահնազարյանը: Թեման՝ «Հայաստանը եւ տարածաշրջանային զարգացումները»:
- ժամը 12.00-ին «Տեսակետ» ակումբի հյուրն է «Զեյթուն» ուրոլոգիական բժշկական կենտրոնի տնօրեն, ուրաբան Շահեն Խաչատրյանը:
- ժամը 16.00-ին Սանդղարների ազգային ինստիտուտում տեղի կունենա կոնյակի եւ գինու համտես-մրցույթ:

Մահազդ

ՀՀ ԱԳ նախարարությունը խոր վշտով հայտնում է, որ մարտի 12-ին կյանքի 53-րդ տարում մահացել է նախարարության Հարավային Ասիայի եւ Աֆրիկայի բաժնի վարիչ Աստղիկ Եղյանի Մակարյանը:

Աստղիկ Մակարյանը ծնվել է 1955 թ. մայիսի 18-ին: 1980-ին ավարտել է Վ. Բրյուսովի անվան օտար լեզուների ինստիտուտը: 1980-1983 թթ. ուսուցանել է Մոսկվայի Մ. Թորեզի անվան օտար լեզուների ինստիտուտի ասպիրանտուրայում: 1995-1998 թթ. աշխատել է ՀՀ նախագահի աշխատակազմում:

1998-ից աշխատել է ԱԳՆ համակարգում: 1998-2003 թթ.՝ ԱԳՆ հասարակայնության հետ հարաբերությունների վարչությունում: 2003-ին գործուղվել է Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպանություն՝ որպես 1-ին քարտուղար: Վերադառնալով 2007-ին աշխատանքի է անցել ՀՀ ԱԳՆ Ասիայի, Օվկիանիայի եւ Աֆրիկայի վարչությունում՝ որպես Հարավային Ասիայի եւ Աֆրիկայի բաժնի վարիչ:

Աստղիկ Մակարյանը ուներ «1-ին դասի 1-ին քարտուղար» դիվանագիտական աստիճան:

Աստղիկ Մակարյանի պայծառ հիշատակը միշտ վառ կմնա նրա գործընկերների եւ նրան ճանաչողների սրտում:

...

Ա. Մակարյանի հոգեհանգիստը կկայանա մարտի 14-ին, ժամը 17.00-18.00 (Պռոշյանի փող. 4/ա հասցեում), հուղարկավորման արարողությունը՝ մարտի 15-ին, ժամը 14.00-ին՝ նույն հասցեից:

Հայաստանը դիլեմայի առաջ՝ երկրի անվտանգությունը կամ ...

1-ին էջից

Համանախագահների հանդիպման օրակարգում ամենից առաջ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման բանակցությունների վերսկսումն է: Օսկանյանի խոսքերով, համանախագահներն աշխատում են այդ համատեքստում հնարավորինս շուտ կազմակերպել Հայաստանի նորընտիր նախագահի եւ Ադրբեջանի նախագահի հանդիպումը:

Դրա համար որպես առաջին հնարավորություն կարելի է դիտարկել Բուխարեստում ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովը, որը, որքան էլ հետաքրքրական է, տեղի կունենա մինչեւ նորընտիր նախագահ Սերժ Սարգսյանի երդմնակալության եւ պաշտոնապես նախագահի լիազորությունների ստանձնման արարողության օրը՝ ապրիլի 9: Սա նկատի ունենալով էլ Օսկանյանը շեշտեց, որ եթե նման առաջարկություն արվի եւ ադրբեջանական կողմն էլ համաձայնություն տա, ապա նորընտիր նախագահը պատրաստ է այդ հանդիպմանը: Այս հարցը եւս, ըստ Օսկանյանի, այսօր կքննարկվի Հայաստանի արտգործնախարարի՝ համանախագահների հետ հանդիպմանը:

Ինչ վերաբերում է ՄԱԿ-ում Ադրբեջանի՝ ղարաբաղյան հարցն ու մեր տարածաշրջանի մյուս հակամարտությունները միասնաբար դիտարկելու նախաձեռնությանը, որ քվեարկության է դրվելու մարտի 15-ին, ապա, Օսկանյանի մասնագմամբ, սա եւս կքննարկվի Վիեննայում կայանալիք հանդիպմանը: Արտգործնախարարի բացատրությամբ, եթե Ադրբեջանը պնդի, ապա բանաձեւը կդրվի քվեարկության: Մինչդեռ Հայաստանի դիրքորոշումը մնում է նույնը, որ բանակցությունները դեռ իրենց չեն սպառել եւ այլ հարթություն հարցի տեղափոխումը հակաարդյունավետ է ինքնախաբեություն, քանի որ ՄԱԿ-ի այդ բանաձեւն, ընդունման դեպքում, իրավական ուժ չունի, այլ միայն խորհրդատվական:

Այնուհետեւ դեպքում, եթե ՄԱԿ-ում բանաձեւի առնչությամբ տեղի ունենա քվեարկություն, ապա Հայաստանն ըստ քվեարկության արդյունքների, գոնե կարող է հասկանալ մեզ համար նշանակալի պետությունների դիրքորոշումները՝ հարցի առնչությամբ օբյեկտիվության կտրվածքով:

Եվրոմիության՝ մի շարք հարցերում Հայաստանի վերաբերմունքի փոփոխության հայտարարության մասին էլ Վարդան Օսկանյանը նախ նշեց, որ արտակարգ դրությունը նորմալ իրավիճակ չէ եւ կարելի է հասկանալ ԵՄ հայտարարությունը: Մյուս կողմից, այդ հայտարարության կետերից մեկի առաջարկը լրատվամիջոցների գործունեության առնչությամբ ունի առաջընթաց, մասնավորապես, որոշակի սահմանափակումներ արդեն այսօրվանից հանվում են: Կալանավորվածների հարցն էլ իրավական է, եւ պետք չէ քաղաքականացնել:

Ինչ վերաբերում է իշխանություն-ընդդիմություն երկխոսությանը, ապա, ըստ ԱԳ նախարարի, երկխոսության անհրաժեշտությունը միանշանակ է, բայց դրա մեջ պետք է «կորցրեցինք»: Օսկանյանի խոսքերով, եթե պետք մեջ օգտագործվեր, դա Հայաստանի համար ոչ թե կորուստներ բացասական դրսեւորումը, այլեւ կարող էր դրական լինել: «Ես պնդելու եմ, որ պետք կար այս ամենից դրական դուրս գալու: Ու չնայած դրան, մենք չենք կարող բաժանված մնալ, երկխոսությունը օրակարգում պետք է լինի: Այստեղ շատ բան կախված է Լեւոն Տեր-Պետրոսյանից»:

Լրագրողներից մեկի հարցին, թե ինչպես է արտգործնախարարությունը իր խոսքում նշում ցուցարարների զինված լինելու մասին, Վարդան Օսկանյանը պատասխանեց հարցով. «Դուք համոզված չե՞ք, որ ցուցարարները զինված են եղել»: Օսկանյանն ավելացրեց, որ հիվանդանոցներում են դեռ 40 ոստիկան, որոնք հրազենային վնասվածքներ են ստացել:

«Վերջ ի վերջո, հասկանալի է, որ պետությանն ենք մեղադրում: Բայց հասարակությունը պետք է հանրային ահազանգ բարձրացնի, թե նախագահական ընտրությունների ժամանակ թեկնածուի գործելաոճը անընդունելի է: Որեւէ մեկին իրավունք չի վերապահվում արտառոց ձեւով ընտրարշավ տանելու», ասաց նախարարը:

Օսկանյանի բացատրությամբ, հասարակությանը արժեքային համակարգի հեղափոխություն է պետք արդեն: Եղել է տնտեսականն ու քաղաքականը, բայց, ըստ Օսկանյանի, մենք շարունակում ենք մտածել այնպես, ինչպես մտածել ենք:

Անդրադառնալով Հայաստանի հանդեպ հավանական պատժամիջոցներին՝ Վարդան Օսկանյանը չբացառեց «Հազարամյակի մարտահրավերներ - Հայաստան» ծրագրի կասեցումը, կամ առնվազն սառեցումը: Ծրագրի պայմանագրում հստակ նշված են դրույթներ, որոնք մեծապես խախտելու դեպքում կարող է եւ այդ օգնությունը դադարեցվի: Դա, ըստ Օսկանյանի, կախված է նրանից, թե երբ երկիրը դուրս կգա ստեղծված իրավիճակից:

ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի վերջին հայտարարության մասին էլ Օսկանյանը պարզաբանեց, որ իրապես վտանգ կա այդ օգնության կասեցման, բայց Ռայսը նման բան նկատի չի ունեցել իր խոսքում: Օսկանյանի ներկայացմամբ, ԱՄՆ պետքարտուղարը խոսել է ընդհանրապես ամերիկյան օգնության մի մասի սառեցված լինելուց, ինչը երեւի վերաբերում է այն կազմակերպություններին, որոնք չեն գործում՝ ելնելով արտակարգ դրության ռեժիմից:

Ըստ Օսկանյանի, Հայաստանը դիլեմայի առաջ է կանգնած. մի կողմից՝ երկրի անվտանգությունը, կայունությունը, մյուս կողմից՝ ժողովրդավարական արժեքներն ու առաջընթացը: Ի վերջո, յուրաքանչյուր գնահատական, լինի ուղղակի հորդոր, կոչ, մեղադրանք, ծրագրի կասեցում, տրվում է Հայաստանին եւ ոչ թե Հայաստանի կառավարությանը:

«Հազարամյակի մարտահրավերներ-Հայաստան» ծրագրի կասեցման վտանգ տեսնելով հանդերձ, Օսկանյանը կարեւոր համարեց, որ Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովում ձայնից զրկվելու կամ եվրոպական նոր հարեւանության ծրագրի կասեցման վտանգ չկա:

Ադրբեջանական լրատվամիջոցների՝ Ղարաբաղում իբր հայկական ներկայության դեմ հակահարձակողական գործողությունների իրականացման ցանկությունը Օսկանյանը հերքական սադրանք որակեց: Իսկ նախորդ շաբաթ ակտիվացած փոխհրաձգության առնչությամբ էլ նախարարը նշեց, որ ներկա դրությամբ դրությունը մնում է լարված, բայց կրակոցներ չկան, իսկ ադրբեջանական կողմի՝ իբր նոր զոհերի մասին տեղեկությունները էլ ավելի շատ վերաբերում են մարտի 4-ի իրադարձություններին:

ԱԶԳ

Դաշտեր

Արդի աշխարհում ոչնչացնում են նրանց, ովքեր ծնկի են գալիս

Հայ-ադրբեջանական սահմանային ընդհարումների ակտիվացումը ռուսաստանցի շատ փորձագետներ առնչում են նաեւ Կոսովոյի «միջադեպին»: Առհասարակ այստեղ Ղարաբաղի հարցը առանձնացվում է հետխորհրդային տարածքի մյուս ինքնահռչակ պետությունների խնդիրների մեջ: Եվ ոչ միայն այն պատճառով, որ մնացած երեքը ցանկություն են հայտնում մտնելու Ռուսաստանի կազմի մեջ: Այն մտայնությունն է տիրում, որ Կոսովոյի եւ Ղարաբաղի կոնֆլիկտները շատ ավելի նման են իրար իրենց կառուցվածքով: Այստեղ էթնիկական տարանջատվածությունն ու դիմակայման խորությունը շատ ավելի մեծ են ու ընդգծված. հակասությունն անցնում է գաղափարաբանական, էթնիկական, լեզվական եւ կրոնական սահմանագծերով: Այսինքն, մուսուլմանական-քրիստոնեական զույգ եւ ավանդական մշակութային պայքարում այդ կոնֆլիկտները փոխկապակցվում ու փոխհատուցվում են: Եվ եթե աշխարհաքաղաքական հավասարակշռության պատճառով Կոսովոյի անկախությունը առավելություն բերեց մուսուլմանական աշխարհին, ապա հավասարակշռման դերում պիտի շահի Ղարաբաղը:

Կոսովոյի հետ կապված նորից ու նորից հարցադրվում է՝ այնուամենայնիվ, ինչո՞ւ Սերբիան կորցրեց իր պատմական սուրբ օրրանը: Բնականաբար, այս խնդրի վերաբերյալ որոնումներում առաջին պլան է մղվում ուժային գործոնը. արդարեւ, ինչ կարող էր անել միայնակ Սերբիան ամերիկա-եվրոպական կործանիչ ուժի, նրանց աշխարհաքաղաքական շահերի դեմ: Կոսովոյում տեղակայված ամերիկյան՝ Եվրոպայի խոշորագույն ռազմական բազան իր նշանակությամբ շատ ավելի առավելական է, քան հարցի վերացական «քրիստոնեական» լուծումը:

Կոսովոյի վերաբերյալ վերլուծությունների մեջ, սակայն, առանձնանում է մի մոտեցում, որն իր ոչ միանշանակությամբ հանդերձ, արժանի է ուշադրության ու թերեւս ուսանելի է Ղարաբաղի խնդրի տեսանկյունից:

Հարավսլավիայի փլուզման գործընթացում անկարելի է չնկատել Սերբիայի խաղաղական ու ռազմական դիվանագիտության զարմանալի անհետեւողական ու երբեմն պարզապես անողնաշար պահվածքը: Լինելով երկրի ամենամեծ ազգային համայնքը, ունենալով Եվրոպայի ամենաշատ հզոր բանակ եւ զարգացած էկոնոմիկա, սերբերը, այդուհանդերձ, տանուլ տվեցին խաղաղացիական պատերազմը: Որոշ մեկնաբաններ պատճառաբանում են, որ այդ հակամարտությունների ընթացքում սերբերն անչափողական գաղտնի բանակցություններ էին վարում արեւմտյան առաջատար պետությունների հետ, «ընկնում» էին ակնկալվում նրանցից: Թվացյալ պարզունակություն էր դա, քանզի մի շարք պարտություններ կրելուց հետո էլ նրանք «ներողամտություն» չստացան: Այնժամ Միլոշեւիչը փորձեց հենվել Ռուսաստանի վրա, որ նույնպես կորցնելու վիճակում էր, քանի որ ԱՄՆ-ի գրպանում գտնվող թուլակամ Ելցինը իր «խաղաղասիրական» դիվանագիտությամբ աներդրունակ էր որեւէ ձեւով աջակցելու սերբերին: Եվ Արեւմուտքից զիջում ստանալու փոխարեն Սերբիային ներկայացվեց վերջնագիր՝ սեփական զորքերից ազատել սեփական պատմական երկրամասը՝ Կոսովոն եւ հանձնել օտարերկրյա զորքերի վերահսկողությանը: Բնականաբար, Սերբիան մերժեց այդ ստորացուցիչ պահանջը եւ հայտնվեց օդային ռմբակոծության, պատժամիջոցների ու, ի վերջո, ռմբակոծումների պայմաններում: Սերբերը այդ պատերազմն էլ տանուլ տվեցին: Եվ այդ իրադարձությունների ընթացքում, ինչպես ասվեց, արդեն սերբ գեներալների անձնական պատասխանատվությունը: Փաստորեն մոտ երկու ամիս նրանք նստած իրենց ապաստարաններում, դիտում էին, թե ՆԱՏՕ-ն ինչպես է խոցահարում իրենց հայրենիքը: Զույգ շարունակվո՞ւմ էին գաղտնի բանակցությունները: Եվ կարծես թե էին նկատացումները, սերբերը Հաագայի դատարանի հոռոսմանը հանձնեցին իրենց նախագահին ու հայրենասեր գեներալներին: Այսինքն՝ նորից զիջեցին: Եվ ինչ. հետեւեց Չեռնոգորիայի անջատումը:

Եվ այսպես, սերբերը, իրենց երբեմնի քաջությամբ ու ռազմատենչությամբ հայտնի ցեղը, իրար հաջորդող զիջումների ու վերջնագրերի կատարումների միջոցով փորձում էին փափկեցնել Արեւմուտքի սիրտը եւ ընդունվել «եվրոպական խաղախակիրը» ընտանիքի մեջ: Ո՞ւր էր: Իսկ այսօր դեռ հարց է՝ կընդունե՞ն նրանց՝ նույնիսկ առանց Կոսովոյի:

Հենց այստեղ էլ հառնում են մյուս հարցերը՝ իսկ ինչ կշահեին սերբերը, եթե դիմադրեին: Ո՞ւր կորավ նրանց երբեմնի մարտական ոգին: Զույգ ՆԱՏՕ-ն զիջե՞ր, եթե կորուստներ ունենար, որոնց նկատմամբ այնքան զգայուն են Արեւմուտքում: Ինչո՞ւ բացառել: Արժե՞ր վերաբերվել կատարյալ փաստի: Իսկ չէ՞ որ ԽՍՀՄ-ի փլուզումից հետո էլ ամերիկացիները չհամարձակվեցին մտնել Կուբա, որն անպայման կդիմադրեր ագրեսորի դեմ մինչեւ վերջին խաղաղացին: Ուրեմն կա տակավին այն ոգու ուժը, որն ազգին հերոս է դարձնում: Այսօր էլ ոչ ոք չգիտե, թե ինչպես է վարվելու Սերբիան առաջիկայում, էլ ինչ է զիջելու եւ ինչ կստանա դրա դիմաց:

Սա Կոսովոյի դասը դասերից մեկն է: Ասում են՝ Հայաստանում էլ են հայտնվել հավերժ «զիջումների» ջատագովներ: Իսկ զույգ հիշվածի է մեր հայրենակից, նշանավոր խաղախակետնագետ Սերգեյ Կուրղինյանը իր հեռուստային մեջ. «Պետք է հասկանալ, որ արդի աշխարհում «ավելի լավ է մեռնել կանգնած, քան ապրել ծնկի եկած» սկզբունքն արդեն չի գործում: Մեռնում են հենց նրանք, ովքեր ծնկի են գալիս: Հենց նրանց են ոչնչացնում մինչեւ վերջ»:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ԶԻՆՎՈՐԻ ՀՈԴՎԱԾԱՇԱՐ

Մեր երկրում բոլորն էլ նույն նավի վրա են: Եթե ոմանք փորձում են ջրասույզ անել նավը, ապա սուզվելու են բոլորը

Մայրաքաղաքում արտակարգ դրություն է, տարբեր պետական կառույցների, շենքերի պահպանության պատասխանատվությունն էլ դրված է զինծառայողների վրա: Թե ինչ հոգեբանական բարդ ազդեցություն ունեցավ զորամասերում խաղաղ ծառայություն իրականացնող յուրաքանչյուր սպայի ու զինվորի գիտակցության վրա լուրը, որ մայրաքաղաքում իրավիճակն օրհասական է, դժվար է ասելը: Եվ շատերն էլ չէին պատկերացնում, որ ծառայություն տանող տղաները պետք է տագնապով զենք սպանային՝ մայրաքաղաքում կարգ ու կանոն մտցնելու համար:

Ինչեւէ, դրությունն այսօր մայրաքաղաքում իր բնականոն հունով է ընթանում: Բայց երբ թշնամին էլ մի կողմից է շահագրգռված մեր երկրում խժդժություն, անկայունություն

նության ստանձնելու համար, նախարար իսկ մտածելու տեղիք պետք է տար բաներին եւ հասկաներ ՀՀ առաջին նախագահին: Եվ այսօր էլ, երբ վերհիշում ես վերջին դիրքորոշումները՝ բանակի քանակակազմը կրճատելու, պայմանագրային հիմունքներով ծառայություն մտցնելու մասին, որ մտնում էր Տեր-Պետրոսյանի գաղափարների մեջ: Ինչպես սխալ հաշվարկները հանգեցրին մարտի մեկի չարաբաստիկ իրադարձություններին, այնպես էլ համոզվեցինք, որ բացի արտաքին թշնամու դեմ պայքարից, հարկ է լինում նաեւ երկրի ներքին անկայունության վիճակում բարձրացնել բանակի մարտունակությունն ու դերակատարությունը:

Ինչպե՞ս պետք է պահպանվեր երկրի անվտանգությունը 15000-անոց բանակով, երբ արտակարգ դրության պայմաններում հարկ է լինում զինել զինծառայողներից շատերին, երբ միեւնույն ժամանակ առիթը որսացող թշնամին շփման գծում է սպառնալից գործողություններ իրականացնում: Եվ ակնհայտ դարձավ, որ ստեղծված արտաքին, ինչպիսին էլ լինի, օգնում է թշնամուն: Ընդդիմադիր քաղաքական կուսակցություններն էլ, ուժերն էլ պետք է հաշվի առնեն կարեւոր մի հանգամանք՝ մեր երկրում բոլորը նույն նավի ճանապարհորդներն են: Եթե ոմանք փորձում են ջրասույզ անել նավը, ապա սուզվելու են բոլորը:

Իր «Ինչո՞ւ ընկավ Ֆրանսիան» գրքում Անդրե Մորուան գրում է. «... բայց կային նաեւ այլ գործոններ, որոնք մեծ վնաս էին պատճառում: Ղեկավարությունը հուսահատ վիճակում էր. շատերը շարունակ նա զբաղված էր հասարակական կարծիքն ուսումնասիրելով, մինչդեռ պետք էր ազդել նրա վրա: Ձեռնարկատերերն ու բանվորները միմյանց ի բնե թշնամիներ էին համարում, որի հետեւանքով նրանց թշնամու դեմ միացյալ ճակատ կազմելն անհնարին էր դառնում: Դրա հետեւանքով ազգի կենսունակությունը նվազում էր: Թվարկված գործոնները առավելապես բարոյական բնույթ ունեին, եւ հենց դրանք էլ հանգեցրին առաջնակարգ զերծատության ջախջախմանը»:

Ու եթե այսօր էլ մեզ մոտ այդպիսի թերությունների առկայությունը արձանագրենք, ապա կարող է հանգեցնել հասարակության պառակտմանը: Պատվին լուրերն էլ, թե Տեր-Պետրոսյանը սպասում է արտակարգ դրության ավարտին՝ նորից հավաքներ սկսելու մտադրությամբ, արդեն իսկ բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ զինվորի բարոյական վիճակի վրա: Զրուցելով բազմաթիվ զինծառայողների ծնողների հետ, հասկանում ես, թե ինչ ապրումներ են ունենում, երբ հանկարծ լսում են, որ իրենց որդիները հարազատ երկրի ներսում վտանգի առաջ են կանգնած: Ոմն էլ իր հերթին է ազդում թե՛ ծնողի եւ թե՛ զինվորի բարոյահոգեբանական վիճակի վրա: Իսկ ընկճված ու կոտրված բարոյական վիճակը զինվորին դարձնում է հուսալքված եւ իր ուժերին ոչ այնքան վստահ: Իսկ այս դեպքում, թեկուզեւ հզոր սպառազինությունը, ռազմական տեխնիկան չեն կարող օգնել՝ բարոյական վիճակից զրկված զինվորին: Եվ ուրեմն պետք է սթափվեն բոլոր այն ուժերը, որոնք չգիտակցելով այս ամենի հետագա հետեւանքները, փորձում են նորից «ամբոխավարության» առաջնորդ դառնալ:

ՆԱԻՐԻ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ

Հայերը կորցրին Օբամայի խորհրդականին, թուրքերը՝ Քլինթոնի նվիրատուին

Սամանթա Փաուերը Պուլիտցերյան մրցանակի արժանացած գրող է, հեղինակ ժամանակին «Դժոխային խնդիր: Ամերիկան եւ ցեղասպանության դարաշրջանը» գրքի: Անցյալ շաբաթ նա հրաժարական տվեց նախագահական թեկնածու Բարաք Օբամայի արտաքին քաղաքականության խորհրդականի իր պաշտոնից: Օբամայի թիմի շատ ազդեցիկ անդամներից էր: «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Հարութ Սասունյանը անդրադառնալով թեմային, գրում է.

Տիկին Փաուերի հրաժարականը մեծ հարված է ամերիկահայերի համար, որովհետեւ հավատացած էին, որ Օբամայի նախագահի ընտրվելու դեպքում նա կփորձեր Օբամային Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու հայերին տված իր խոստումը: Այդ հայտարարության ձեւակերպման գործում Փաուերը մեծ դեր էր խաղացել: Նա նաեւ մի տեսաժապավեն էր պատրաստել, որը ցույց էր տալիս Օբամայի դիրքորոշումները ընդհանրապես հայկական հարցերի վերաբերյալ եւ իրեն իրենց անուններով կոչելու նրա պատրաստակամությունը:

Փաուերը, որը Հարվարդի համալսարանի պրոֆեսոր է եւ «Թայմ» թերթի ճանաչված լրագրող, ստիպված էր հրաժարական տալ, երբ Անգլիայում «Սքոթսմեն» թերթին տված հարցազրույցի ժամանակ «հրեշ» էր կոչել Օբամայի մրցակից սենատոր Հիլարի Քլինթոնին: Թերթը տպել էր այդ բացասական բնորոշումը, հակառակ որ Փաուերը զգուշացրել էր, որ դա հրապարակման ենթակա չէ:

Իսկ «Լոս Անջելես թայմս» թերթն իր մարտի 8-ի համարում գաղտնազերծել էր, որ Փաուերը «ընկերական շրջանակներում խոսել է պետքարտուղար դառնալու իր ցանկության մասին»: Ամերիկահայերը հույս ունեն, որ խորհրդականի պաշտոնը կորցնելուց հետո նա չի կորցնի այս երկրորդ պաշտոնը, եթե, անշուշտ, Օբաման դառնա նախագահ:

Զարմանալի զուգադիպությամբ թուրքերն էլ իրենց հերթին անցյալ շաբաթ կորցրին սենատոր Հիլարի Քլինթոնի ընտրարշավի գլխավոր նվիրատուներից մեկին: Ընտրարշավի կազմակերպիչները հայտարարեցին, որ այլեւս չեն ընդունելու Մեհմեդ Չելեբիի դրամական փոխանցումները: Չելեբին դեմոկրատական համագումարի պատվիրակ էր ընդունված Իլինոյս նահանգից եւ Հիլարիի ընտրարշավի կայքում մասնանշվում էր որպես «ընտրարշավի գլխավոր խթանողներից» մեկը, քանի որ ավելի քան 100 հազար դոլար էր կարողացել ձեռք բերել նրա օգտին:

Չելեբին «BMH Worldwide» ֆիրմայի գործընկերներից է: Վերջերս այդ ֆիրման օժանդակել էր «Գայլերի հովիտը՝ Իրաք» խորագրով թուրքական ֆիլմի պատրաստմանը, որը հակաամերիկյան եւ հակասեմական տրամադրություններով հագեցած է: Ֆիլմում Ամերիկայում ապրող հրեա մի բժիշկ իրաքցի բանտարկյալների օրգանները վաճառում է հանուն Իսրայելում, Անգլիայում եւ Մ. Նահանգներում: «Մենք չգիտեինք, որ Չելեբին առնչություն ունի այդ ֆիլմի հետ: Մենք այլեւս չենք օգտվի նրա ծառայություններից», ասել է այդ առթիվ Քլինթոնի ընտրարշավի գլխավոր խորհրդատու Էն Լյուիսը:

Ընտրախավից Չելեբիի դուրս գալը մեծ հարված է Ամերիկայում ապրող թուրքերի համար, քանի որ նա կարեւոր քաղաքական գործիչ էր համարվում: Նա «Ամերիկա-թուրքական ասոցիացիայի» նախկին փոխնախագահն էր եւ վարչության անդամը, ինչպես նաեւ Չիկագոյում գործող «Թուրք-ամերիկյան մշակութային դաշինքի» փոխնախագահը: Նա Հայոց ցեղասպանության եռանդուն ժխտողներից է եւ դեռ անցյալ սեպտեմբերին «Թըրքիշ դեյլի նյուզ» թերթում հանդես էր եկել այդ հարցի իր աղավաղված տեսակետներով:

Հակառակ վերոնշյալ երկու դեպքերի արտաքին նմանությանը կամ այն փաստին, որ ինչպես ամերիկահայերը, այնպես էլ Ամերիկայում ապրող թուրքերը կորցրին իրենց պաշտպան կանգնող հեղինակավոր անձնավորություններին, պատճառներն ու հանգամանքները բոլորովին տարբեր են եւ արժանի են հատուկ ուշադրության: Սամանթա Փաուերը լեզվական սայթաքման առիթով ներողություն խնդրեց եւ հրաժարական տվեց իր պաշտոնից: Չելեբին Իրաքի վերաբերյալ սկանդալային ֆիլմի իր մասնակցության համար ներողություն չի խնդրել: Ավելին, Քլինթոնի թիմը չի հրաժարվել եւ չի վերադարձրել նրանից ստացված գումարները եւ նրան չի հանել համագումարի պատգամավորների ցուցակից: Եթե Քլինթոնի թիմակիցները իրոք ցանկանում են հրաժարվել նրա ծառայություններից, ապա պարտավոր են կատարել ե՛ւ մեկը, ե՛ւ մյուսը:

Թարգմ. Հ. Օ.

ԵՄ գարնանային նստաշրջանն սկսվեց բուռն քննարկումներով

Բրյուսելում երեկ բացվեց Եվրամիության գարնանային նստաշրջանը: Թեեւ օրակարգում մի շարք հարցեր կան, գլխավոր վիճահարույց հարցը Կոսովոյի անկախության ճանաչման խնդիրն է, որը լուրջ տարաձայնություններ է առաջացրել ԵՄ անդամ 27 երկրներում:

Փետրվարի 17-ին իրեն անկախ հռչակած Կոսովոն մինչեւ օրս ճանաչել են ԵՄ 16 պետություններ, չորսն էլ ճանաչելու պատրաստակամություն են հայտնել: Մինչեւ մնացյալ 7 պետություններն անդրդվելի են մնում իրենց մերժողականության մեջ:

Բուռն վեճեր է առաջացնում նաեւ Սերբիայի հարցը: ԵՄ-ը այդ երկրին բազմիցս խոստացել է անդամակցություն, ճիշտ է՝ որոշ վերապահումներով: Սակայն Հոլանդիան կասեցնում է Սերբիայի անդամակցությունը, պահանջելով հանձնել Բոսնիայի սերբ գործիչներ Ռադովան Կարաջիչին եւ Ռատկո Մլադիչին:

Ինչ վերաբերում է Սերբիային, Կոսովոյի պատճառով Եվրոմիության հետ կամուրջը խզելը կարող է Եվրոպայում մեկուսացման մեջ դնել սերբերին: Ներքին տարաձայնությունների պատճառով օրերս հրաժարական տվեց Սերբիայի վարչապետը:

ԵՄ-ում լուրջ տարաձայնություններ կա նաեւ բնապահպանական հարցերում: Մասնավորապես Գերմանիան պահանջում է արագորեն լուծել ածխաթթու գազի արտանետման կրճատման խնդիրը: Էներգետիկայի ոլորտում Մեծ Բրիտանիան եւ Հոլանդիան պահանջում են ստեղծել ռեսուրսների ցանցային բաշխման ինքնուրույն ընկերություններ, իսկ Ֆրանսիան եւ Գերմանիան կտրականապես դեմ են դրան:

Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզիի առաջարկած Միջերկրածովյան միության հայեցակարգը եւս լուրջ տարաձայնություններ է առաջացրել: Նախապես Սարկոզին առաջարկել էր միության մեջ ընդգրկել դեպի Միջերկրական ծով ելք ունեցող պետություններին եւ նախագիծն իրականացնել ԵՄ բյուջեից: Բայց մարտի սկզբներին Գերմանիայի կանցլեր Անգելա Մերկելը Սարկոզիին համոզեց, որ միության մասնակից դառնան ԵՄ բոլոր պետությունները:

Հիլարի Քլինթոնը ներողություն խնդրեց աֆրոամերիկացիներից

Նրա ռասիստ օգնականը հրաժարական տվեց

Նախագահի դեմոկրատ թեկնածու Հիլարի Քլինթոնը երեկ ներողություն է խնդրել աֆրիկյան ծագումով ամերիկացի ընտրողներից: Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ զղջման խոսքերը հնչել են սեւամորթ ընթերցողների համար նախատեսված 200 թերթերի հրատարակիչների միության համաժողովում:

Հիլարի Քլինթոնի խոսքերը վերաբերել են իր ամուսնու՝ ԱՄՆ նախկին նախագահ Բիլ Քլինթոնի արած որոշ դիտողություններին: Մեկնաբանելով նախագահի մյուս դեմոկրատ թեկնածուի՝ աֆրոամերիկացի սենատոր Բարաք Օբամայի Հարավային Կարոլինայում տարած հաղթանակը, Բիլ Քլինթոնն ասել էր, որ 1984 եւ 1988 թթ. այդ նահանգի միջակա ընտրություններում հաղթել էր դարձյալ աֆրոամերիկացի Ջեսի Ջեկսոնը:

«Ցավում եմ, եթե այդ խոսքերը վիրավորել են ոմանց: Դրանցում որեւէ վիրավորանք չի եղել: Մենք կարող ենք հպարտանալ ինչպես Ջեսի Ջեկսոնով, այնպես էլ Բարաք Օբամայով», հայտարարել է Հիլարի Քլինթոնը:

Նախկին առաջին տիկինը նաեւ մեկնաբանել է իր օգնական Ջերալդին Ֆեռարոյի դիտողությունները: «Ազգը» երեկվա համարում մեջբերեց տիկին Ֆեռարոյի այն հայտարարությունը, թե Բարաք Օբամայի հաջողությունը բացատրվում է նրա մաշկի գույնով:

Թեեւ Հիլարի Քլինթոնը հավանություն չէր տվել նրա այդ հայտարարությանը, Բարաք Օբամայի նախընտրական շտաբը Քլինթոնից պահանջել էր վերջ դնել Ֆեռարոյի հետ համագործակցելուն:

Երեկ Ջերալդին Ֆեռարոն հրաժարական է տվել, թողնելով Հ. Քլինթոնի նախընտրական շտաբի ֆինանսական հանձնախմբի անդամի պաշտոնը: Ամերիկյան լրատվամիջոցներում հրապարակվել է Ֆեռարոյի նամակը, որտեղ նա իր հրաժարականը պատճառաբանում է Հ. Քլինթոնի նախընտրական արշավին չվնասելու ցանկությամբ:

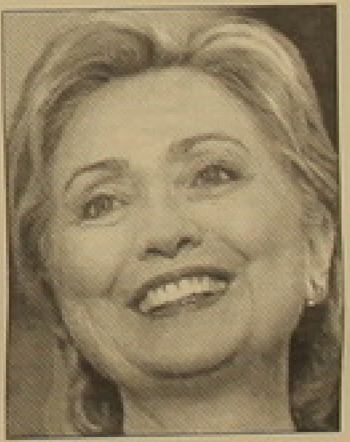

Դեմոկրատական կուսակցությունում իրեն պաշտպանող պատվիրակների թվով Օբաման ներկայումս զգալիորեն գերազանցում է Քլինթոնին: Փենսիլվանիայի նահանգում ապրիլի 21-ին կայանալիք միջակա ընտրությունները կարող են որոշիչ դառնալ դեմոկրատների միասնական թեկնածուի ընտրության հարցում:

Ոսկու ունցիան՝ 1000, նավթի բարելը՝ 110 դոլար

Նյու Յորքի առեւտրափոխանակումների բորսայում երեկ հետմիջօրեին ոսկու վաճառի պայմանագրերն առաջին անգամ կնքվել են ռեկորդային գնով՝ մեկ տրոյական ունցիայի դիմաց 1000 դոլարով: Ռոյթեր գործակալությունը նշում է, որ ոսկու թանկացմանը նպաստող գլխավոր գործոններից մեկն էժանացող դոլարն է:

Արժութային եւ ֆոնդային բորսաների անկայունության պատճառով ավելացան ներդրումները հումքի եւ թանկարժեք մետաղների շուկաներում: Դրա հետեւանքով նավթը, որի մեկ բարելը հունվարի վերջերին դեռ վաճառվում էր 90 դոլարով, մարտի սկզբներին թանկացավ մինչեւ 110 դոլար:

Փետրվարի վերջերին եվրոն առաջին անգամ սկսեցին փոխանակել 1,5 դոլարով, իսկ երեկ փոխարժեքը հասավ 1,5592-ի: Դոլարը նվազագույն փոխարժեքի է հասել նաեւ շվեյցարական ֆրանկի նկատմամբ՝ 0,99 ֆրանկ: Երեկ ճապոնական իենի նկատմամբ դոլարի փոխարժեքն իջավ 1995-ի նոյեմբերի մակարդակին՝ 99,88 իեն:

Ամերիկյան արժույթը թուլանում է ԱՄՆ-ում տնտեսական անկման հետ կապված երկյուղների եւ սղաճի տեմպերի արագացման պատճառով: Առկա են վարկային ճգնաժամի երկյուղներ: Դոլարի անկմանը նպաստեցին նաեւ Citigroup եւ Goldman Sachs խոշոր ընկերությունների այն հայտարարությունները, թե դաշնային պահուստային համակարգից բանկային համակարգին 200 մլրդ փոխանցելը թերեւս չօգնի վարկային ոլորտի ճգնաժամի հաղթահարմանը:

Գ. Ք.

Էստոնացիներն ու լատվիացիներն ԱՄՆ կմեկնեն առանց այցագրի

Լատվիան եւ Էստոնիան ԱՄՆ-ի հետ ստորագրել են համաձայնագիր, ըստ որի արդեն տարեվերջին այդ երկրների քաղաքացիները կկարողանան կարճ ժամկետով ԱՄՆ մեկնել առանց այցագրի: Վաշինգտոնի հետ Ռիգայի եւ Տալլինի երկկողմ համաձայնագրերն ստորագրվել են նախքան ԱՄՆ-ԵՄ ընդհանուր համաձայնագրի ստորագրումը:

BBC-ն հիշեցնում է, որ անցյալ ամիս համանման փաստաթուղթ ստորագրվեց ԱՄՆ-ի եւ Չեխիայի միջեւ: Սպասվում է, որ այսօր ԱՄՆ ներքին անվտանգության նախարար Մայքլ Չերտոֆը նույնպիսի համաձայնագիր կստորագրի Հունգարիայի, Լիտվայի եւ Սլովակիայի հետ:

Խոսքը արեւմտաեվրոպական երկրներում վաղուց գործող visa Waiver ծրագրի մասին է: Նշված բոլոր երկրների քաղաքացիները կարող են առանց այցագրի 3 ամսով ԱՄՆ մեկնել առանց աշխատանքի իրավունքի:

ԵՄ անդամ երկրների մեջ անայցագիր ռեժիմից առայժմ զրկված է մասնավորապես Լեհաստանը, չնայած ԱՄՆ-ի հետ նրա սերտ հարաբերություններին:

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մեծ Բրիտանիայի նորագույն դիրքորոշումը 1915-ի վերաբերյալ

«Ամո՛թ բրիտանական կառավարությանը» վերտառությամբ խմբագրությանը հասցեագրված հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ վերջերս Լանդաֆի բարոնես Ֆինլեյի բրիտանական կառավարությանն ուղղած հարցին, թե արդյոք 1915-ի դեպքերը Միացյալ Թագավորությունը ճանաչո՞ւմ է որպես ցեղասպանություն, արտգործնախարարության Աֆրիկայի, Ասիայի եւ ՄԱԿ-ի գործերի պատասխանատու լորդ Մալոք-Բրաունը մարտի 4-ին պատասխանել է.

«Այդ հարցում կառավարության դիրքորոշումը եղել եւ մնում է անփոփոխ. կառավարությունը ընդունում-հասկանում է պատմության այդ սարսափելի միջադեպի շուրջը ստեղծված զայրույթը եւ 1915-16-ի կոտորածները (massacres) ճանաչում է որպես ողբերգություն (tragedy):

Այդուհանդերձ այս եւ նախորդ կառավարությունները եզրակացրել են, որ բավականաչափ հստակ (աներկմիտ) փաստեր չունեն այդ դեպքերը որակելու որպես ցեղասպանություն այն իմաստով, որ դրանք ներկայացված են ՄԱԿ-ի 1948 թվի կոնվենցիայում:

Ինչպես իմ հարգարժան ընկեր Ջեֆրի Հունը (եվրոպայի հարցերով նախարար 2006-ին) ասել էր 2006-ի հունիսի 7-ին Վեստմինստեր Հոլում կայացած բանավեճի ժամանակ (պաշտոնական արձանագրություն՝ col. 137WH), «Հաշտության առաջնորդող ճշմարտությունը հաստատելու գործընթացը պետք է առաջ տանեն գործին անմիջական առնչվող կողմերը: Կողմնակի մարդիկ (օտարները) կարող են առաջարկել գաղափարը, բայց նրանք չպետք է փորձեն գործել նրանց փոխարեն: Դա միմյանց միջեւ վստահություն կայացնելու անհրաժեշտ պայման է: Կառավարությունը շարունակելու է խրախուսել կողմերին, որ սկսեն նման մի գործընթաց: Մինչ այդ մենք ձեռնպահ կմնանք վաղաժամ եզրակացություններ անելու գայթակղությունից»:

Հավելենք, որ 2007-ի հունվարի 22-ին նման մի հարցի պատասխանելով արտգործնախարարության փոխնախարար լորդ Տրիմենը Լորդերի պալատում ասել էր. «Ներկայիս կառավարությունը Թուրքիայի ԵՄ անդամակցության համար պարտադիր պայման չի համարում այսպես կոչված Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը: Ես ուզում եմ հստակ լինել այս հարցում: Այս եւ նախորդ կառավարությունները բավականաչափ հստակ (աներկմիտ) փաստեր չունեն այդ դեպքերը որակելու որպես ցեղասպանություն այն իմաստով, որ դրանք ներկայացված են ՄԱԿ-ի 1948 թվի կոնվենցիայում»:

Էվթանազիայի առաջին հայցը Ֆրանսիայում

Ֆրանսիայի պատմության մեջ առաջին անգամ դատական հայց է ընդունվել էվթանազիայի (հիվանդի ինքնակամ մահվան) խնդրանքով: «Ֆիգարո» թերթը հաղորդում է, որ չորեքշաբթի օրը Դիժոն քաղաքի դատարանում ընդունված հայցը քննության կառնվի առաջիկա երկուշաբթի:

Հայցը ներկայացրել է 52-ամյա նախկին ուսուցչուհի Շանտալ Սեբիրը, որը տառապում է քթի խոռոչի անհայտ, խորացող եւ անբուժելի հիվանդությամբ:

Հիվանդի փաստաբան Ժիլ Անտոնովիչի խոսքերով, «խնդրանքը բացառիկ է, բայց օրինական»: Փաստաբանը եւ անբուժելի հիվանդը խնդրում են «կիրառել հիվանդների իրավունքներին վերաբերող 2005-ի ապրիլի 22-ի օրենքը»:

Ըստ այդ օրենքի, անբուժելի հիվանդն իրավունք ունի հրաժարվելու իր կյանքը երկարաձգելու բժիշկների փորձերից: Նման դեպքերում հիվանդի տառապանքները մեղմացնելու նպատակով երբեմն նրան գցում են արհեստական կոմայի մեջ: Տեխնիկապես դա էվթանազիա չի համարվում:

Սակայն Շանտալ Սեբիրն ուզում է մեռնել անհապաղ, չլինելով կոմայի մեջ, գիտակից վիճակում, մերձավորներով շրջապատված: Դատարանը պետք է որոշի, թե հիշյալ օրենքը թույլատրո՞ւմ է նման բան:

Կաթոլիկ եկեղեցին կտրականապես դեմ է էվթանազիային: Այդ պատճառով Շանտալ Սեբիրի գործը լայն արձագանք է առաջացրել Ֆրանսիայում:

Էվթանազիան օրինականացված է Հոլանդիայում (2002-ից) եւ Լյուքսեմբուրգում (2008-ից):

Պաղեստին-իսրայելական բախումները վերսկսվել են

Գազայի հատվածում անդորրը շարունակվեց հազիվ 6 օր, չնայած Իսրայելի եւ «Համասի» մեկամսյա նախնական զինադադարի վերաբերյալ անցյալ օր տարածված ոչ պաշտոնական հրապարակումներին:

Իսրայելական ռազմօդանավերը երեկ հարվածներ են հասցրել Գազայի հատվածին, վերջ դնելով մի քանի օր տեւած հրադադարին: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ Գազան ռմբակոծվել է ի պատասխան Իսրայելի տարածքի հրթիռակոծումների:

Պաղեստինցիները պնդում են, որ հրթիռակոծումների պատճառը չորեքշաբթի օրն իսրայելական հատուկ ստորաբաժանումների կողմից պաղեստինցի հինգ զինյալների սպանությունն է: Սպանվածների մեջ են Բեթղեհեմում «Իսլամական ջիհադի» առաջնորդ Մոհամմեդ Շահինը եւ «Ալ Աքսայի նահատակների բրիգադների» անդամ Ահմեդ ալ Բալբուլը:

Ավելի վաղ՝ մարտի 7-ին իսրայելական բանակը Գազայի հատվածում լայնածավալ գործողություն էր իրականացրել՝ ի պատասխան Երուսաղեմի կրոնական դպրոցում կատարված ահաբեկչության: Իսրայելցիների գործողության ընթացքում սպանվել էին ոչ միայն պաղեստինցի զինյալներ, այլեւ տասնյակ խաղաղ բնակիչներ, այդ թվում՝ 20 օրական մի մանուկ: Ի նշան բողոքի, Պաղեստինի ղեկավար Մահմուդ Աբբասը ընդհատել էր հաշտության բանակցությունները, բայց մի քանի օր անց դրանք վերսկսելու պատրաստակամություն էր հայտնել:

«Ազգի» ընթերցողներին տեղեկացրել էինք ՀՀ մշակույթի նախարարության եւ Ազգային թատերական ստեղծագործական միավորման նախաձեռնած թատերական շաբաթ «2007-ի»-ը, որը նվիրված է թատրոնի միջազգային օրվան: Թատերական շաբաթը բացելու պատիվը տրվեց Հ. Թումանյանի անվան պետ. տիկնիկային թատրոնին: Մինչ ներկայացման սկիզբը, թատերասերներին իրենց հումորային ու կատակային ոճով հրամցվեց մանրապատում, որով էլ ազդարարվեց «2007-ի» խորագիրը կրող թատերական շաբաթը: Առաջին ներկայացումը «AK.AK» պայմանական ան-

Թատերական շաբաթը արագություն է հավաքում

վամբ ներկայացումն էր, որը ռեժիսոր Ռուբեն Բաբայանը բեմադրել էր ռուս դասական Ն. Գոգոլի հայտնի «Շինել» վիպակի հիման վրա: Մեր ժամանակի ընչով բեմականացումը 65 րոպեների ընթացքում տալիս էր այն հարցի պատասխանը, թե ինչ է լինում, երբ մարդը զրկվում է իր շինելից: Խեղաթյուրվում է: Անհեթեթություն, որ Գոգոլի գրչի տակ վերածվում է սարսափելի մի պատմության, հեգնական տրագիզմի: Հենց այդ իրավիճակը, ծիծաղ ու նուրբ զգացողությամբ, տիկնիկային թատրոնի երիտասարդ դերասանները կարողացան մատուցել, որի շնորհիվ հանդիսատեսը ակամայից տեղափոխվեց ցարական Ռուսաստան, պատկերացրեց իրավիճակը: Թվում է մեր ժամանակների նիհիլիստական տրամադրությունները խտացված են «փոքր» մարդու այս պատմության մեջ, «փոքր» այնքան, որքան մեզանից յուրաքանչյուրը: Բնույթով փորձարարական այս ներկայացման մեջ (մարիոնետներ, պլաստիկական վճիռներ, անորոշ խոսք եւ առավելապես ձայնարկություն) հեգնանքով ու ծաղրանկարով փնտրվում է յուրաքանչյուրի «շինելը»: Ներկայացման մեջ կային շատ հետաքրքրական ռեժիսորական հնարներ՝ անդեմ ու անգլուխ տիկնիկ-մարդկանց պար-պայքարը, հանուն շինելի երկհարկանի լուսափեղկերում միաժամանակ ընթացող տեսարանները եւ այլն: Սակայն այդքան լավ հնարների կողքին զգացվում էր ծանրություն, ձգձգվածություն, նյարդեր սղոցող երաժշտության անընդհատ բարձր ձայնը, որը ճնշում էր ինձ՝ հանդիսատեսիս: Երբ Ակակի Ակակիչի լեյտմոտիվը ցանված էր ջութակի երաժշտության ուղղորդմամբ, որը շատ լավ արտահայտում էր գլխավոր հերոսի հոգեվիճակը, ապա մի քանի րոպե անց կրկին ջութակի հնչյուններ հնչեցնելը չեզոքացրեց ամբողջ մատուցումը եւ ծուլվելով՝ կորցրեց ներկայացման կարեւոր ուղղորդող գիծը:

Ներկայացման ավարտից հետո թատրոնի ճեմասրահում երեք սանյակ հանդիսատեսների շարքում էին ՀՀ մշակույթի նախարար Հասմիկ Պողոսյանը, Բելլա Քոչարյանը, թատրոնագետներ, արվեստաբաններ, գրականագետներ, սկսվեց ներկայացման քննարկումը: Սակայն այն ավելի շատ ոչ թե քննարկման բնույթ կրեց, այլ իրար գովեստի խոսքեր, բարձր գնահատականներ շռայլելու վերածվեց: Երբ քննադատություն էր հնչում (եղան նաեւ համարձակներ՝ հանձին ինձ), ապա անմիջապես մի քանի ընդդիմախոսներ պաշտպանական «վահաններ վերցրին» ու սկսեցին դրվատանք-դրվատանք բառեր շռայլել, մոռանալով, որ այդ կերպ ոչ թե օգնում են երիտասարդ դերասաններին, այլ՝ խանգարում: Ուրախալի էր, որ բեմադրիչ Ռուբեն Բաբայանը համաձայնեց դիտողությունների հետ ու շնորհակալություն հայտնելով, խոստացավ շտկումներ մտցնել: Կարծում եմ, մեր հանդիսատեսը, թատրոնին նվիրված մարդիկ դեռ չեն ըմբռնել, որ քննարկումները, բանավեճերը միայն գովեստի խոսքեր ասելու համար չեն, իհարկե դա էլ է անհրաժեշտ, բայց առողջ քննադատությունը գործի հաջողության կեսն է:

Այդպես էր հաջորդ օրը հանդիսատեսի դատին հանձնած Կամերային երաժշտության թատրոնի ռեժիսոր Ղավիթ Հակոբյանի բեմադրած Հ. Թումանյանի «Անուշը»: Բոլորին քաջ հայտնի պոեմը իհարկե շատ դժվար է բեմականացնել, բայց եւ այնպես Դ. Հակոբյանին հաջողվել էր գտնել այնպիսի դետալներ, ռեժիսորական հնարներ, որոնք էլ օգնեցին ընկալելու ժամանակաշրջանը ու սիրող բառերը: Այստեղ պետք է նշեմ, որ Մոսիի դերակատար Զոհրաբ Բեկ-Գասպարյանը եւ Անուշի դերակատար՝ Անահիտ Կիրակոսյանը իրենց բնական, ծիծաղ զգացողական խաղով ներկայացման ամբողջ ծանրությունն իրենց վրա էին վերցրել ու պատվով դուրս եկան այդ ծանր բեռից: «Անուշի» ավարտից հետո, ինչպես որոշված է թատերական շաբաթի ծրագրով, կայացավ քննարկում-բանավեճ: Այն ընթանում էր անկաշկանդ մթնոլորտում: Երկուսուկես ժամ տեւած բանավեճի ընթացքում հնչած քննադատությունները ու գովեստի խոսքերը ոչ միայն ընդունելի էին բեմադրիչի եւ Սարոյի դերակատար Վարուժ Գեւորգյանի համար: Ահա այսպես, բայց դանդաղ քայլերով մեր թատերասերների, թատրոնագետների, գրականագետների մի հետաքրքրական անսամբլ հավաքվեց ու կարծես թե նման բանավեճ-քննարկումները կդառնան ավանդույթ, ինչը կար մոտ 25-30 տարի առաջ Թատերական գործիչների միության «Դերասանի տանը»՝ պարտադիր անցկացվող թատերագիտական բանավեճեր:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ՀԵՌՈՒՍՏԱՑՈՒՅՑԸ. ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ ԵՆՔ ԵՐԿԽՈՍՈՒԹՅԱՆ

Պղտոր ջուր՝ կապույտ էկրանից

Հայտնի է, որ մեզանում բազմաթիվ հեռուստաալիքներ կան: Դեռ նորերը կստեղծվեն: Դա ազատ խոսքի դրսեւորման մի գործոն է, ինչպես նաեւ լրագրողների, օպերատորների, ռեժիսորների, դերասանների եւ այլոց համար ստեղծագործական ու նաեւ, ինչու չէ, ֆինանսական գոյաղբյուր է: Սակայն որպես սովորական հեռուստադիտող, երբ մոտիկից ծանոթանում ես ու դիտում ես տարբեր հեռուստաալիքների հաղորդումներ, ցավ է պատճառում, որ կապույտ էկրաններից «պղտոր ջրի» հոսքը չափազանց շատ է: Երբ ամենաընթերցվող թերթի, ամսագրի տպաքանակը հինգ կամ վեց հազարից չի անցնում, ապա ամենացածր վարկանիշ ունեցող հաղորդումներ դիտողների թիվը հարյուր հազարից անցնում է: Հակիրճ եզրահանգում: Յուրաքանչյուր հաղորդում, ծրագիր, ինֆորմացիոն թողարկում պետք է ունենա նորի, գեղեցիկի զգացողություն եւ արդիական հնչեղություն: Թերթել որեւէ հեռուստաալիք. նույն մարդիկ, նույն լուրերը, նույն դեմքերը, նույն գովազդը: Խոսքը այստեղ ոչ թե չցուցադրելու, այլ ինֆորմացիայի մատուցման ձեւերից հրաժարվելու մասին է:

Իսկ թե ինչպես ներկայացնել, սա արդեն լրջագույն խոսակցության նյութ է եւ բարձր պրոֆեսիոնալիզմի խնդիր: Էլ չենք խոսում բարբառներով խոսող որոշ լրագրողների ու հաղորդավարների մասին:

Մինչեւ 1990 թվականը նույնիսկ երկրաշարժից հետո Հայաստանում գործել են 520 կինոթատրոն եւ կինոցուցադրման կայաններ: 90-ականների համատարած սեփականաշնորհման ժամանակ այդ ամենը չնչին գումարներով փոխանցվեց, կամ իրերն իրենց անունով կոչենք՝ ոչնչացվեց: Հանրապետությունում դրանցից միայն մի քանիսն է մնացել: Փաստորեն կինոթատրոնների դերն անուղղակի ձեւով վերցրեց հեռուստատեսությունը: Եթե ճշմարիտ լինենք, այսօր բազմաթիվ հեռուստաալիքներ լցված են կրակոցներով, սպանություններով, նոր սերնդի հոգեբանությունը աղավաղող ֆիլմերով: Ակամա հիշում ես Ակիրա Կուրոսավային, որը հաճախ էր կրկնում. «Ֆիլմը պետք է լինի այնպիսին, որ ընտանիքի անդամներով նայելիս չամաչես»: Մեզանում հաճախ ցուցադրվում են ֆիլմեր, որ նույնիսկ արգելված են ԱՄՆ-ում եւ շատ այլ երկրներում: Այդ հեռուստաալիքի ոչ հավասարակշռված գործունեությունը, թող վերամբարձ չհնչի, իմ կարծիքով՝ վնասում է մեր ազգային անվտանգությանը...

Անշուշտ կան հեռուստաընկերություններ, որոնք այս ամենը հասկանալով, փոքր-ինչ այլ քաղաքականություն են վարում: Մեզանում քիչ չեն հետաքրքրական հեռուստահաղորդումները, որտեղ ներկայացվում են ուսանելի թեմաներ, ներկայացվում են հայկական գեղարվեստական, վավերագրական եւ մուլտիպլիկացիոն ժապավեններ: Սակայն այս ամենը մատների վրա կարելի է հաշվել:

Մեր լրագրողները, հեռուստամտավորականները, ինչու չէ, կինոռեժիսորները պետք է մտածեն, հեռուստատեսությամբ փոքրիկ գրախոսականներով պարբերաբար հանդես գան: Թե չէ պոլյան միջոցառումներ լուսաբանելով պորտալներ չես լինի: Ի հակակշիռ վերը նշվածի՝ առաջարկում եմ պետական միջոցներով ՀՀ-ում ստեղծել առանձին, նոր հեռուստաալիք, որտեղ կցուցադրվեր միայն արվեստ ու մշակույթ: Այն կարող է կոչվել «Գեղարվեստ», «Մշակույթ» կամ մեկ այլ անվանմամբ, դա էական չէ: Այս թեմայի շուրջ ազատ ու անկաշկանդ խոսակցության եմ հրավիրում հեռուստատեսության աշխատակիցներին ու մեր ընթերցողին:

ՌՈՒԲԵՆ ՄԱՆԱՍՅԱՆ

Մարտ ամսվա հիշարժան տարեթվեր

Մարտ ամսին լրանում է անվանի դերասան, ռեժիսոր, թատերական գործիչ Արամ Վրույրի 145-ամյակը, նկարիչ Տառագրոս Տեր-Վարդանյանի 130-ամյակը, ճարտարապետ Ալեքսանդր Թամանյանի 130-ամյակը, գրող, գրականագետ, արվեստաբան Արամ Երեմյանի 110-ամյակը, դերասանուհի Հասմիկի (Թագուհի Հակոբյան) 130-ամյակը, բեմադրիչ Կարապետ Մինասյանի 100-ամյակը, հնագետ, պատմաբան, վիմագրագետ Սեդրակ Բարխուդարյանի 110-ամյակը, գրականագետ, մանկավարժ Նիկոլ Ադբալյանի 135-ամյակը, լեզվաբան, ակադեմիկոս Էդուարդ Աղայանի 95-ամյակը, բալետի արտիստ, բալետմայստեր Ազատ Ղարիբյանի 85-ամյակը, դրամատուրգ, թարգմանիչ Ստեփան Բաղդասարյանի 120-ամյակը, բանասեր-արվեստաբան Բաբկեն Չուգասզյանի 85-ամյակը, քանդակագործ, նկարիչ Արա Հարությունյանի 80-ամյակը, արձակագիր, հոգեբան Էլդա Գրինի 80-ամյակը, դերասանուհի Վարդուհի Վարդերեսյանի 80-ամյակը, կոմպոզիտոր Մարտին Իսրայելյանի 70-ամյակը, բանաստեղծուհի Անահիտ Ձնարյանի 60-ամյակը, բանաստեղծ, լեզվաբան Վազգեն Գեւորգյանի 85-ամյակը...

Մարտի 13-ը Եղիշե Չարենցի ծննդյան օրն է նաեւ: Մարտի 22-ին նշվում է ջրի համաշխարհային օրը, իսկ 23-ին օդերեւութաբանության համաշխարհային օրը, մարտի 27-ին՝ թատրոնի միջազգային օրը:

Մարտ ամսին է լրանում հայազգի ռումինական եւ մոլդովական գրող, լուսավորիչ, մանկավարժ, հրապարակախոս, նկարիչ, թարգմանիչ Գեորգի Ասաքի 220-ամյակը, բանասեր-պատմաբան, եկեղեցական գործիչ Մեսրոպ Սմբատյանցի (Գրիգոր Տեր-Կարապետյան-Սմբատյանց) 175-ամյակը, ռուս բանաստեղծ, գրող, թարգմանիչ, մանկավարժ Հաջիե Ջնդիի 100-ամյակը, ռուս գրող Մաքսիմ Գորկու 140-ամյակը, ֆրանսիական կինոյի, թատրոնի եւ էստրադայի դերասան Գրեգուար Ասլանի (Գրիգոր Ասլանյան) 100-ամյակը, ռուս կենդանաբան, բանաստեղծ, թարգմանիչ Նիկոլայ Խոլոդկովսկու 150-ամյակը, ռուս գրող Բորիս Պոլեւոյի 100-ամյակը, նորվեգացի դրամատուրգ եւ բանաստեղծ Հենրիկ Իբսենի 180-ամյակը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ ՏԵՍԱՎ

Վարդգես Եղիայանի նոր գիրքը նոր բացահայտումներով

Ճանաչված իրավաբան Վարդգես Եղիայանի «Վահան Քարտաշյան: Հայկական դատի արտակարգ դեսպանը» խորագրով նոր գիրքը անուրանալի փաստերի հիման վրա մի անգամ եւս բացահայտում է Ամերիկայի դերը Հայոց ցեղասպանության իրականացման գործում եւ ամերիկյան կառավարության հովանավորված դավաճանությունը դրանում, գրում է «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթն իր մարտի 1-ի համարում:

Քարտաշյանը (1883-1934 թթ.) դասական հերոսին բնորոշ հատկանիշներով օժտված մի անձնավորություն է եղել, ամերիկյան քաղաքացիություն ընդունած մի հայորդի, մասնագիտությամբ իրավաբան, որը Սիզիփոսյան աշխատանքում պայքար է մղել հանուն հայկական դատի մի երկրում, որտեղ այլ շահեր էին (եւ են) արժեւորվում: Նա մոտ երեք տասնամյակ, 1908-ից մինչեւ իր հուսահատ մահը 1934-ին, բազմաթիվ ահազանգերով փորձել է ամերիկացի իշխանավորների գիտակցությանը հասցնել ականատեսի ողբերգությունը, բայց հանդիպել է սառը անտարբերության: Գիրքը բացահայտում է, որ ապրիլյան եղեռնից ինը ամիս առաջ նյույորքաբնակ իրավաբանը այդ ժամանակվա Ամերիկայի պատերազմի նախարար Լինդլի Գարիսոնին հղած նամակում գրել է. «Ես տեղեկություն ունեմ, որ թուրքական կառավարությունը ծրագրում է իրականացնել իր նողկալի կարծիքի ամենազարհուրելի սարսափներն ընդդեմ անօգնական մարդկության, եթե մասնակցի եվրոպական պատերազմին: Այդ ծրագիրը իրագործվելու է Թուրքիայում ապրող քրիստոնյա եւ օտարերկրացի միսիոներների հանդեպ: Եթե ինչ-որ ուժեր, զսպող մի ուժ չկանգնեցնի նրան, կարող եմ վստահ լինել, որ Թուրքիան անարգել գործելու հնարավորությունից օգտվելով, մի հանցանք, որը նա արդեն իսկ պլանավորում է, գործի է դնելու իր զազրելի ծրագիրը»:

Քարտաշյանի նախազգուշական կոչը մնաց «ձայն բարբառոյ յանապատի», գրում է թերթը, եւ մնացածը մեզ բոլորիս ծանոթ պատմությունն է:

Երեքհարյուր հիսուներեք էջանոց գիրքը հրատարակել է «Քար» հրատարակչությունը: Գրքի արժեքն է 25 դոլար: Կարելի է ձեռք բերել գրելով P.O.Box 250322 Glendale, CA 91225-0322 հասցեով կամ այցելելով «info@centerar.org» կայքէջը:

Հ. Ծ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Ժորա Բարսեղյան. «Հուսով եմ, որ «Շիրակն» ավելի հաջող հանդես կգա»

Մարտի 21-ին ՀՀ գավաթի հանդիպումներով Հայաստանում կմեկնարկի ֆուտբոլային նոր մրցաշրջանը: Մինչ մրցաշրջանի մեկնարկը քիչ ժամանակ է մնացել, ուստի թիմերը ձգտում են այն լիարժեք օգտագործել եւ կազմ ու պատրաստ դիմավորել գավաթի եւ առաջնության մրցաշարերը: Նոր մրցաշրջանի նախապատրաստությունն է շարունակում նաեւ Գյումրիի «Շիրակը», որի գլխավոր մարզիչ Ժորա Բարսեղյանն այսօր խմբագրության հյուրն է:

- Պարոն Բարսեղյան, կխնդրեի պատմել «Շիրակի» նախապատրաստական աշխատանքների մասին:

- Ձմեռային նախապատրաստական շրջանն անցկացրել ենք Գյումրիում՝ հիմնականում մարզվելով մարզադահլիճներում: Այդ ընթացքում հիմնական ուշադրությունը դարձվել է տղաների ֆիզիկական պատրաստության բարելավմանը, որին էին նպատակաուղղված վարժասարքերի վրա տարբեր վարժությունները: Իհարկե, չէր անտեսվում նաեւ գնդակախաղը, տեխնիկական եւ տակտիկական պատրաստությունը:

Գյումրիի բնակլիմայական պայմանները թույլ չէին տալիս բացօթյա մարզումներ եւ ֆուտբոլային հանդիպումներ անցկացնել, ուստի անհրաժեշտ էր ուսումնամարզական հավաք կազմակերպել: Արարատի «Այգ» մարզաբազայում երկշաբաթյա հավաքը ծառայեց նպատակին: Այն հնարավորություն տվեց ստուգողական խաղերում ստուգելու ֆուտբոլիստների խաղային ունակությունները: Առաջին խաղում 3-1 հաշվով հաղթել ենք «Բանանց-2-ին», ապա 2 անգամ պարտության մատնել «Արարատ-2-ին» (3-1, 2-1): Բավական հավասար ու անհաշտ մրցակցությունում անցավ «Արարատի» հետ կայացած ստուգողական հանդիպումը: Հանդիպման ելքը վճռեց «Արարատի» ավագ Արթուր Մինասյանի մոտ 20 մետրից խփած միակ գոլը: Ստուգողական վերջին հանդիպումն անցկացրինք «Գանձասարի» հետ: Խաղն ավարտվեց կապանցիների հաղթանակով (2-1): Այդ հանդիպումն էլ սուր մրցապայքարում անցավ: Մենք ավելի շատ գոլային պահեր ստեղծեցինք, սակայն չիրացրինք: Իսկ միակ գոլն էլ սեփական դարպասը խփեց կապանցի Արմեն Տատինցյանը: «Գանձասարից» աչքի ընկան Արեւկ Անիդյանն ու Գագա Թթիլաշվիլին:

Ընդհանուր առմամբ գոհ եմ ուսումնամարզական հավաքում տղաների կատարած աշխատանքից: Հավաքը շատ օգտակար էր մեզ համար, առաջին հերթին խաղային փորձ ձեռք բերելու առումով: Յունան Ավետիսյանի հուշամրցաշարի մասնակցությունն էլ կնպաստի ֆուտբոլիստների խաղային որակների բարելավմանը:

- Թիմում կա՞ն փոփոխություններ:

- «Շիրակն» ամբողջովին պահպանել է կազմը: Միակ համալրումը Գրիգոր Մխիթարյանն է, որը թիմ է տեղափոխվել «Արարատից»: Այժմ թիմի կազմում մարզվում են 25 ֆուտբոլիստներ, որոնք կհայտավորվեն «Շիրակում»: Հույս ունենք, որ «Շիրակ-2-ն» էլ հաջող հանդես կգա: Թիմը համալրված է տեղի երիտասարդ կադրերով:

- Իսկ ինչո՞ւ «Շիրակ-2-ը» չի մասնակցելու գավաթի մրցաշարին:

- Թիմի կազմավորման հարցում որոշակի խնդիրներ էին ծագել, որի հետեւանքով «Շիրակ-2-ը» ուշ սկսեց մարզումները, ուստի պատրաստ չէր գավաթի մրցաշարին:

- «Շիրակում» այսօր մեծ թիվ են կազմում փորձառու ֆուտբոլիստները, որոնք թիմի վետերաններն են: Ինչպիսի՞ն է նրանց մարզավիճակը:

- Բոլորն էլ ինքնաջանորեն մարզվում են ու այս ժամանակահատվածի համար արդեն լավ մարզավիճակում են: Անցած տարի նրանցից ոմանք որոշ ընդմիջումից հետո կրկին վերսկսել էին ելույթները «Շիրակում» եւ չհասցրին լավ մարզավիճակ ձեռք բերել: Այս տարի նրանք լիարժեք նախապատրաստություն են անցել եւ հույս ունեմ, որ կդրսեւորեն իրենց:

- Խոսակցություններ կան, որ Անդրանիկ Ադամյանը կրկին մարզչական աշխատանքի է անցել:

- Այո, նա վերադարձել է մարզչական գործունեության: Մենք 15 տարի միասին աշխատել ենք «Շիրակում» եւ ոչ մի հիմնախնդիր մեր միջեւ չի ծագել: Այնպես որ միասին կաշխատենք պահպանել «Շիրակի» հաջող մրցելույթները:

- Թիմի առջեւ ի՞նչ խնդիր է դրվել նոր մրցաշրջանում:

- Կոնկրետ խնդիր կդրվի գավաթի առաջին խաղից հետո միայն, երբ պարզ կդառնա ֆուտբոլիստների իրական ներուժը: Սակայն կարող եմ ասել, որ թիմը լցված է պայքարելու թե՛ գավաթը նվաճելու, թե՛ առաջնությունում մրցանակակիր դառնալու համար:

- Տեղի երիտասարդ կադրերից կա՞ն ֆուտբոլիստներ, որոնք կարող են համալրել «Շիրակը» մոտ ապագայում:

- «Շիրակ-2-ում» ընդգրկել ենք Կարեն Կարապետյանին եւ դարպասապահ Նորայր Աբրահամյանին: Վերջինս մեր ճանաչված դարպասապահ Ալբերտ Աբրահամյանի եղբոր թոռն է: Մեր հիմնական դարպասապահ Ռայմոնդ Զաղոյանը երկար տարիներ հավատարմորեն ծառայում է թիմին եւ հարկ է այժմվանից նրան արժանի փոխարինող պատրաստել:

- Ի՞նչ սպասելիքներ ունեք նոր մրցաշրջանից:

- Հույս ունեմ, որ «Շիրակն» այս տարի ավելի հաջող հանդես կգա: Ինչ վերաբերում է առաջնությանը, ապա նախորդի համեմատ համոզված եմ, որ ավելի հավասար մրցակցությունում կանցնի, պայքարը մրցանակային տեղերի համար ավելի թեժ կլինի: Անցած տարի բացի «Կիլիկիայից», մյուս թիմերի միջեւ թեժ մրցակցություն էր ծավալվել: Ելնելով նախապատրաստական շրջանում «Կիլիկիայի» ցույց տված արդյունքներից, կարելի է հուսալ, որ այդ թիմն էլ լուրջ մրցակից կլինի: Այնպես որ, ես լավատեսորեն եմ տրամադրված:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Վարուժան Սուքիասյանը կրկին գլխավորեց «Արարատը»

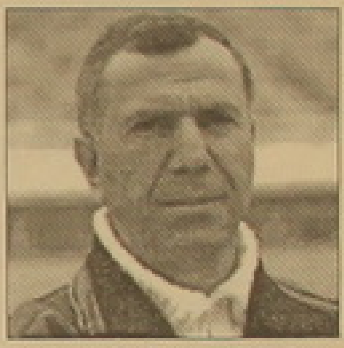

Հանրապետության վաստակավոր մարզիչ, փորձառու մասնագետ Վարուժան Սուքիասյանը որոշ ընդմիջումից հետո կրկին ստանձնել է Երեւանի «Արարատի» գլխավոր մարզչի պաշտոնը: Նա կփոխարինի սերբ Դուշան Միհիչին, որն աշխատանքը կշարունակի ակումբում տնօրենի կարգավիճակով:

Վարուժան Սուքիասյանը «Արարատի» ղեկը ստանձնել էր 2006-ի երկրորդ շրջանից հետո: Նրա գլխավորությամբ արարատցիները վերելքով հանդես եկան եւ շատ մոտ էին մրցանակակիր դառնալուն: Միայն ավարտական երկու խաղերում «Փյունիկից» ու «Միկայից» կրած պարտությունների պատճառով «Արարատը» զրկվեց առաջնության պարգեւներից ու զբաղեցրեց 4-րդ տեղը:

Անցած տարվա առաջնությունում Սուքիասյանի գլխավորությամբ արարատցիները հրաշալի էին մեկնարկել ու գլխավորում էին աղյուսակը՝ լուրջ հայտ ներկայացնելով չեմպիոնի տիտղոսի համար: Սակայն առաջնության 13-րդ տուրից հետո, բոլորի համար անսպասելի, «Արարատի» ղեկավարությունը որոշեց թիմ հրավիրել սերբ Դուշան Միհիչին, որը մարզչական աշխատանքի փորձ չուներ: Ըստ ղեկավարության, Միհիչը պետք է խորհուրդներ տար Սուքիասյանին: Նման հրավիրմանը չէր կարող բավարարել Սուքիասյանին, որը հեռացավ թիմից: Թե այդ չմտածված քայլի հետեւանքը ինչ եղավ, բոլորին է հայտնի: Չեմպիոնի կոչման գլխավոր հավակնորդը զիջեց դիրքերը, մեկը մյուսի հետեւից պարտություններ կրեց (նաեւ անսովոր 0-6 հաշվով՝ «Փյունիկից» ու «Բանանցից»), որի արդյունքում նույնիսկ բրոնզե մրցանակակիր չդարձավ՝ կրկին հանգրվանելով 4-րդ տեղում:

Ուրախալի է, որ գոնե այժմ «Արարատի» ղեկավարությունը հասկացել է իր սխալը եւ կրկին փորձառու մասնագետին հրավիրել է մարզել թիմը: Ափսոս միայն, որ նախապատրաստական փուլը թիմն անցկացրել է Դուշան Միհիչի գլխավորությամբ: Ամեն դեպքում, մինչեւ մրցաշրջանի մեկնարկը դեռեւս երեք շաբաթ ժամանակ կա, որի ընթացքում համոզված ենք, Վարուժան Սուքիասյանին կհաջողվի արարատցիներին լավագույնս նախապատրաստել գավաթի ու առաջնության խաղերին: Շուտով թիմին կմիանա նաեւ «Արարատի» գլխավոր հարվածային ուժը՝ բրազիլացի Մարկոսը, որը 22 գնդակով անցած առաջնության լավագույն ռմբարկուն էր: Ներկայում արարատցիները նոր գլխավոր մարզչի գլխավորությամբ ուսումնամարզական հավաք են անցկացնում Արարատի «Այգ» մարզաբազայում:

Հաջորդ մրցակիցը Հունաստանի հավաքականն է

Ինչպես տեղեկացանք ՀՖՖ մամուլի ծառայությունից, Հայաստանի ազգային հավաքականն իր հաջորդ ընկերական հանդիպումը կանցկացնի հունիսի 1-ին Հունաստանի ընտրանու հետ: Խաղը կկայանա գերմանական Ֆրանկֆուրտ քաղաքում:

Ճշտվել է նաեւ մարտի 26-ին Ղազախստանի հավաքականի հետ կայանալիք ընկերական հանդիպման անցկացման վայրն ու ժամը: Խաղը տեղի կունենա հոլանդական Ռոտերդամ քաղաքի արվարձանում՝ Պերնիսում եւ կսկսվի Երեւանի ժամանակով 22-ին: Հանդիպման մրցավարն է հոլանդացի Պիտեր Վինկը:

Խորհրդային սպորտի փառքը

Ռուսաստանում չեն մոռացել ԽՍՀՄ վաստակավոր մարզիչ, գեղարվեստական մարմնամարզության ասպարեզի աչքի ընկնող մասնագետ Մարիս Վարդանի Լիսիցյանի հիշատակը: Օրերս արժանապատվորեն նշվեց նրա ծննդյան 100-ամյակը:

Աշխարհի առաջին բացարձակ չեմպիոններ Լ. Սավինկովան (1963 թ.), Ե. Կարպուխինան (1967 թ.), աշխարհի չեմպիոն Տ. Կրավչենկոն եղել են նրա սաները: Նրա դաստիարակած շատ այլ մարզիկներ դարձել են աշխարհի ու Եվրոպայի առաջնությունների մրցանակակիրներ:

«Կրիլյա սովետով» մարզադպալատում Մոսկվայի մարզական հասարակայնությունը վերհիշեց մարզիչի ծառայությունները: Միջոցառմանը մասնակցեցին օլիմպիական խաղերի, աշխարհի եւ Եվրոպայի չեմպիոններ, պատանի մարզիկներ, արվեստի վարպետներ:

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

ԲԿՄԱ-ն մտավ հաջորդ փուլ

Հաղթելով իսպանական «Ունիկախային» (93-70), Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն մտավ բասկետբոլի Եվրոլիգայի հաջորդ փուլ: Բանակայիններից արդյունավետ խաղով աչքի ընկան Գորին (16 միավոր) եւ Սմոդիշը (14): Իսպանացիների կազմում առավել շատ միավորներ վաստակեցին Գաբրիելը (14) եւ Սանդյազոն (13): ԲԿՄԱ-ն «Ե» խմբում 5 խաղից հետո 9 միավորով ամրապնդվեց առաջին տեղում: Խմբում կայացած մյուս խաղում «Վիրտուսը» 68-63 հաշվով պարտության մատնեց «Բարսելոնային»: Երկու թիմերն էլ «Ունիկախայի» հետ վաստակել են 7-ական միավոր:

«Զենիթը» տպավորիչ ռեւանշի հասավ

Հայտնի դարձան ՈւԵՖԱ-ի գավաթի քառորդ եզրափակչի առաջին վեց մասնակիցները: Շատերի համար անսպասելի լավագույն ութնյակում հայտնվեց ՌԴ չեմպիոն Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթը», որն առաջին խաղում հյուրընկալվելիս 1-3 հաշվով զիջել էր «Մարսելին»: Սակայն սեփական հարկի տակ «Զենիթը» պարզապես հիանալի հանդես եկավ եւ շնորհիվ Պոգրեբնյակի խփած երկու անպատասխան գոլերի, ռեւանշի հասավ մրցակցի նկատմամբ եւ մտավ հաջորդ փուլ:

Անհաջողության մատնվեցին անգլիական երկու թիմերը՝ «Էվերտոնն» ու «Տոտենհեմը», որոնք մրցակիցներին զիջելով 11 մ հարվածաշարով, դուրս մնացին հետագա պայքարից: «Տոտենհեմն» առաջին խաղում սեփական հարկի տակ 0-1 հաշվով զիջել էր «Էյնդհովենին»: Պատասխան խաղում շնորհիվ Դիմիտար Բերբատովի խփած միակ գոլի, երկու հանդիպումների ընդհանուր հաշիվը հավասարվեց: Քառորդ եզրափակչի ուղեգրի բախտը վճռեցին 11 մ հարվածները: Կենտրոն եղավ «Տոտենհեմի» խաղացող Պասկալ Շիմբոնդայի վրիպումը: «Էյնդհովենը» հաղթեց 6-5 հաշվով:

«Էվերտոնը» սեփական հարկի տակ 2-0 հաշվով ռեւանշի հասավ «Ֆիորենտինայից» կրած պարտության դիմաց, սակայն չկարողացավ դիպուկ իրացնել 11 մ հարվածաշարը: Դրան նպաստեց «Ֆիորենտինայի» դարպասապահ Սեբաստիան Ֆրեյի հիանալի խաղը: Իտալացիները 11 մ հարվածաշարը շահեցին 4-2 հաշվով եւ իրավունք ստացան շարունակելու պայքարը:

Մյունխենի «Բավարիան» դեռեւս «Անդերլեխտի» հետ առաջին հանդիպումից հետո էր ապահովել մասնակցությունը հաջորդ փուլին՝ հաղթելով 5-0 հաշվով: Ուստի պատասխան խաղում թիմի մարզիչները հանգստանալու հնարավորություն էին ընձեռել մի խումբ առաջատար խաղացողների: Դա անդրադարձավ խաղի արդյունքի վրա: «Բավարիան» զիջեց 1-2 հաշվով, սակայն կարեւորի պայքարը:

Գերմանական երկու ակումբների՝ «Բայերի» եւ «Համբուրգի» մրցակցության հաջողությունն ուղեկցեց առաջինին: «Բայերը» սեփական հարկի տակ հաղթել էր 1-0 հաշվով, իսկ պատասխան խաղում թեեւ զիջեց մրցակցին (2-3), սակայն շնորհիվ մրցակցի դարպասում խփած գոլերի, մտավ քառորդ եզրափակիչ: Պայքարը կշարունակի նաեւ իսպանական «Խետաֆեն», որը պատասխան խաղում էլ, սեփական հարկի տակ հաղթեց «Բենֆիկային» (1-0):

Օվեչկինը հասեց 50 գոլի սահմանագիծը

Հոկեյի ազգային լիգայի «Վաշինգտոն» թիմի ռուսաստանցի հարձակվող Ալեքսանդր Օվեչկինը ճանաչվել է անցած շաբաթվա առաջին «աստղ»: Հոկեյի ազգային լիգայում հանդես գալու երեք տարիների ընթացքում Օվեչկինը երկրորդ անգամ հասեց 50 գոլի սահմանագիծը: Նա այժմ 95 միավորով (54 գոլ, 41 գոլային փոխանցում) գլխավորում է առաջնության լավագույն ռմբարկուների ցուցակը՝ 3 միավորով գերազանցելով իր հայրենակից Եվգենի Մալկինին:

Անցած շաբաթը «Վաշինգտոնի» հարձակվողի համար չափազանց հաջող դասավորվեց: Չորս օրում անցկացրած չորս խաղում նա դարձավ 5 գոլի եւ նույնքան գոլային փոխանցման հեղինակ: 50 գոլի սահմանագիծը նա հասեց մարտի 3-ին «Բոստոն Բրյուինզի» հետ կայացած խաղում: Դա «Վաշինգտոնի» 67-րդ խաղն էր ընթացիկ առաջնությունում: Ավելի արագ 50 գոլի սահմանագիծը հաջողվել էր հասել միայն Յարոմիր Յագրին, Մարիո Լեմյեին ու Ալեքսանդր Մոգիլնուն 1995/96-ի մրցաշրջանում:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Ձև N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ
առ 01.01.2008 թ.

[illegible]	ՍՊԸ «Միրո»	
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible] 125, [illegible] 140	
[illegible]		269.110.03249
[illegible]		02240635
[illegible]		[illegible]
[illegible]	1. Երևան, [illegible] 47/19, բն. 14	[illegible]
[illegible]	[illegible]	
[illegible]	[illegible] 11.9.10	[illegible]

Ակտիվ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
I. [illegible]			
[illegible]	010		9833
[illegible]	030		6250
[illegible]	080		16083
II. [illegible]			
[illegible]	110		102
[illegible]	150		4
[illegible]	170		438
[illegible]	200		220
[illegible]	220		764
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	230		16847

Պասիվ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
III. [illegible]			
[illegible]	240		1292
[illegible]	270		1813
[illegible]	300		3105
IV. [illegible]			
[illegible]	310		10000
[illegible]	360		10000
V. [illegible]			
[illegible]	380		3550
[illegible]	410		111
[illegible]			
[illegible]	420		81
[illegible]	490		3742
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	500		16847

Ձև N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2007 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի	Հաշվետու տարի
1	2	3	4
[illegible]	010	-	24387
[illegible]	020	(-)	(21709)
[illegible]	030	-	2678
[illegible]	050	(-)	(770)
[illegible]	060	-	1908
[illegible]	080	-	1908
[illegible]	140	-	1908
[illegible]	160	-	1908
[illegible]	170	-	(95)
[illegible]	180	-	1813

Ձև N3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2007 թ., տարի

Հոդվածներ	տող	Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ: [illegible]	Զուտ գումար	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
1	2	3	6	10	14
[illegible]					
[illegible]	050	1292	1292		1292
[illegible]	060			1813	1813
Մնացորդը առ 01.01.08	100	1292	1292	1813	3105

Ձև N4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2007 թ., տարի

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Գումար	[illegible]	[illegible]
1	2	3	4	6
[illegible]				
[illegible]	020	22487	22487	
[illegible]	030	2280		2280
[illegible]	040	24767	22487	2280
[illegible]				
[illegible]	050	3280		3280
[illegible]	060	10044	8930	1114
[illegible]	070	1930	1930	
[illegible]	080	12392	1500	10892
[illegible]	090	501		501
[illegible]	110	28147	12360	15787
[illegible]	120	(3380)	10127	13507
[illegible]				
[illegible]	160	15200	15200	
[illegible]	170	15200	15200	
[illegible]				
[illegible]	180	10000		10000
[illegible]	190	1600	1600	
[illegible]	210	11600	1600	10000
[illegible]	220	3600	13600	(10000)
[illegible]				
[illegible]	320	220	23727	(23507)
[illegible]	340	-	(23639)	23639
[illegible]	350	220	88	132

Ձև N5

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
2007 թ., տարի

5.1. [illegible]

5.2. [illegible]

5.2.1. [illegible]

Աղյուսակ 1

Հոդվածների անվանումները	Ընտրված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը
1. [illegible]	[illegible]
2. [illegible]	[illegible]
3. [illegible]	[illegible]

5.2.2 [illegible]

[illegible] Աղյուսակ 2

Դասի անվանումը	տող	Սկզբնական ընդամենը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	5	9
[illegible]			
[illegible]	040	8645	8645
[illegible]	041	8645	8645
[illegible]	100	8645	8645
[illegible]	101	8645	8645
[illegible]	110	1188	1188
[illegible]	111	1188	1188
[illegible]	140	1188	1188
[illegible]	141	1188	1188
[illegible]	160	9833	9833
[illegible]	161	9833	9833

[illegible] Աղյուսակ 7

Դասի անվանումը	տող	Սկզբնական ընդամենը	[illegible] ընդամենը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	5	8	11
[illegible]				
[illegible]	040	10000	3750	6250
[illegible]	041	10000	3750	6250
[illegible]	100	10000	3750	6250
[illegible]	101	10000	3750	6250

[illegible] Աղյուսակ 12

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	4
[illegible]	010	10000
[illegible]	011	10000
[illegible]	040	10000
[illegible]	041	10000

[illegible] Աղյուսակ 13

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	4
[illegible]	020	3550
[illegible]	021	3550
[illegible]	050	3550
[illegible]	051	3550

[illegible] Աղյուսակ 14

[illegible]	տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
1	2	4
[illegible]	010	95
[illegible]	020	16
[illegible]	140	111

[illegible] Աղյուսակ 15

Ակտիվ	տող	[illegible]	[illegible]
1	2	3	4
I. [illegible]			
[illegible]	010		9833
[illegible]	020	6250	
[illegible]	050	6250	9833
II. [illegible]			
[illegible]	080	102	
[illegible]	110	662	
[illegible]	120	764	
[illegible]	130	7014	9833
Պասիվ			
III. [illegible]			
[illegible]	140		1292
[illegible]	150		1813
[illegible]	160		3105
IV. [illegible]			
[illegible]	180		10000
[illegible]	190		10000
V. [illegible]			
[illegible]	200	3742	
[illegible]	210	3742	
[illegible]	220	3742	13105

5.3.4 [illegible]

[illegible] Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի	Հաշվետու տարի
1	2	3	4
[illegible]	010	-	24387
[illegible]	060	()	(3981)
[illegible]	070	(-)	(3730)
[illegible]	080	-	(14749)
[illegible]	090	-	1908
[illegible]	110	(-)	(1908)
[illegible]	130	-	1908
[illegible]	140	-	(95)
[illegible]	150	-	1813

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունների գործարարներին և կազմակերպություններին

Սլովակիայի առևտրային բանկերը Հայաստանի և Արցախի գործարարներին և կազմակերպություններին ՀՀ և ԼՂՀ-ում գործող տոկոսադրույքներից էապես ցածր տոկոսներով **տրամադրում են բիզնես վարկեր**:

Վարկի մարումը սկսվում է ձևակերպումից մեկ տարի անց: Մարման ժամկետը մինչև հինգ տարի:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել +37410 54-89-36, կամ +37494 366-989 հեռախոսահամարներով:

ՏՐՎՈՒՄ Է ՎԱՐՁՈՎ

2 կից բնակարաններ Սայաթ-Նովա 3 շենքի առաջին հարկում՝ օրերայի հարևանությամբ:

Ընդհանուր մակերեսը 150քմ. է, առաստաղի բարձրությունը՝ 4.50մ: Հարմար է օգտագործել որպես օֆիսային տարածք, ռեստորան կամ խանութ:

Մանրամասների համար կարող եք զանգահարել 094 36-69-89 հեռախոսահամարով:

www.azg.am

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ գրաֆի ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից՝ ՀՀ գրաֆի օրենսգրքի և ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն և N 216-Ն որոշումների պահանջների համաձայն, ձեռնարկվում է **ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի Ցերունկ համայնքում «Ցերունկ մայր գործարան» ՓԲԸ-ին** [illegible] աշխատանքների [illegible] 6 [illegible] 4.5 [illegible] գործունեության նախագծին:

[illegible] ակնարկ, ինչպես նաև [illegible] 17-18-ը ընթացքում ՀՀ գրաֆի ռեսուրսների կառավարման գործակալությունում (հասցեն՝ [illegible] 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

[illegible] 2008 թ. մարտի 19-ին, ժամը 18-ին, [illegible] 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ գրաֆի ռեսուրսների կառավարման գործակալություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երևան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համար՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 13.03.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2